

ՄԱՌԴԱՏՏԷՍ
'ԷՕՄԲ

0 48
2-23

20 4:

Myerwant. S. Bengiam
1909 jan 22
Ceasaria

857 42

(98/100)

officerant. S. Boudier
1409 Jan 00
Gendreau

ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ ԴՕՄՐ

1534-2012

ՎԵՐ. Ճ. Ն. Ք. ՄԷԳ ԿՐԷԿՈՐ

ՎԵՐ. Ճ. Ն. Ք. ՄԷԳ ԿՐԷԿՈՐ

ՄՈՒԳԱՏՏԵՍ 'ԷՕՄՐ

ՄԻՒԹԵՐՃԻՄԻ

ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱՆԻ Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

—
1905

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک ۳ جمادی الاول ۱۳۲۳
و ۲۳ حزیران ۱۳۲۱ تاریخہ نخلی و ۱۹۰ نومروی
رخصتنامہ سیلہ طبع اولنشد

Տ Ի Պ Ա Ճ Է

Շուր սօն սենեկէրտէ պա՛զը Ինճիլի Գիլիսէլէրտէ զուհուրա
կէլէն ինճիլպահ ը բուհանիտէ, եէնի 'էօմրէ կիրէն միւ՛մին վէ
միւ՛մինէլէրէ մուճիպ ի զուվվէմ վէ ճէսարէմ օլաճագ բուհանի
քիմապլարըմըզըն օլմատըզը մա՛լիւմ տիր:

Հէր նէ զատար 1903—1904 Աւեսարէրլէրինտէ, Էնտրիւ
Միւրբէյ, Ֆ. Պ. Մէյլըր վէ ճօրճ Հ. Բ. Մէզ Կրէկօրըն «Խոնար-
հուճիւն» «Գրխտոնէական կեանքը» բուհանի ըխալէմ վէ «Մու-
զատտէս 'էօմր» նամ ու էտէրլէրի վեր. Մ. Կ. Փափագեան, վէ
վեր. Ա. Զ. Եզրյեան վատըմասըլլէ թէրճէմէ օլունարագ պէնտ
հալլնտէ նէշր օլունմուշ վէ նիւէ միւ՛մին վէ միւ՛մինէլէրէ մու-
ճիպ ի մէնֆա՛ամ օլմուշ իտէտէ, պու կիպի էտէրլէրին էլտէ քի-
մապ հալլնտէ պուլունմասընըն էնէմիլլէմ վէ էլզէմիլլէմի Գայ-
սէրիլլէ Կ. Բ. թէշքիլամըմըզ թարաֆընտան թագտիր օլուն-
տըզընտան պու կիպի պիր ինճիլպահ ճիւ՛զի մէտար օլմագ իւզըրէ
պու տէֆ'ա անլէրտէն Մէզ Կրէկօրըն «Մուզատտէս 'էօմր» պէնտ-
լէրինի պիր քիմապ սուրէմինտէ թագտիմ էտէրիզ:

Տիյարըմըզտա պու պապտէ ինճիլպահ պէօյիւք օլտըզընտան
իլէրիտէ մէզքիւր միւ՛մին միւ՛մինէլլիֆլէրին զըյմէմլի էտէրլէրինտէն
պա՛զըլարընը թէրճէմէ էմմէք նիլլէմինտէլիզ:

Իշպու էտէրին ճիւմլէ միւ՛մին վէ միւ՛մինէլէրի Մուզատ-
տէս 'էօմր խուսուսընտա ինտա վէ թագվիլլէ էլլէմէսինի Բուհ իւլ
Դուտատան թէմէննի էտէրիզ:

Գալստիյի, 28 Ապրիլ 1905

“ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ ‘ԷՕՄՐ” ՆԱՍ ՔԻՔԱՊ

— օօօօ —

Պ Ե Ր Գ Ա Ձ Ս Է Օ Ձ

ԷԱՎԵՆԱ Միւհըիֆի հագգընտա :
Իշպու քիթապըն միւհէլիֆի Մր. ձօրճ
Մէգ Կրէկօր՝ 'ան ասլ Իսգօշիալը վէ Երիցական
Ֆըրգասընա մէհսուպ մէշնուր պիր չօպան սըր :
'Էօմրիւնիւն թարիխի մուխթասարէն շէօյլէ տիր :
1864, Յունիս 14տէ թէվէլլիւտ էթտի : Փէտէրի
մա'րուֆ վէ տինտար պիր չօպան իտի : Էտին-
պուրկ Տարիւլֆինուընտա 5 սէնէ (1878—83)
'Իւլուժ ու ֆիւնուժ տա'իրէսինտէ, վէ պիր սէնէ
թ'աթիլտէն սօնրա, տէօրթ սէնէ (1884—88) 'Իլմի
Լիւանիյաթ շիւ'պէսինտէ թա'սիլ ի 'իլմ էթտի : Չօ-
պան մագամընտա իշլէտիյի 12 սէնէլիք միւտ-
տէթ՝ իքի միւտավի դըսմա թագսիմ օլունուր :
Իլք 6 սէնէսինտէ Իսգօշիանըն Ապէրտին շէն-
րինտէ Իյսթ Ֆըրիի նամ Երիցական քիլիսէսինին
չօպանը, վէ սօն 6 սէնէ դարֆընտա Լօնտրատա
Նաթինկ Հիլլ մահալլէսինտէ վազը՝ Թրինիթի
Երիցական քիլիսէսինին չօպանը սըֆէթիյլէ
Քրիստոսըն քիլիսէսինէ խըամէթ էթտի : Նիհա-

յէթ, տահա 36 սիննինի իքմալ էթմէզտէն վէ վիճուորը սաղլամ իքէն, պէյն խասթալըղըն տան թուրուարագ, 2 հաթթա գաստար եաթադտա գալորդտան սօնրա, 1900, Մայիս 3տէ վէֆաթ էթտի:

Մր. Մէգ Կրէկօր՝ չօպանը օլտըղը հէր իքի քիլիսէտէ Րապպ թարաֆընտան ֆէվզէլ'ատէ մուվաֆֆագիյէթէ նա'իլ օլտու: Ապէրտինտէ իլէտիյի 6 սէնէ գարֆընտա քիլիսէսինին ա'ղասը 500տէն 1,037յէ պալիլ օլտու: Ատէտ ճի'նէթիլէ մուվաֆֆագիյէթտէն տահա մուհիմմ շէյ պու խտի քի, խըտմէթ էթտիյի քիլիսէլէրին բուհանի հայաթընտա 'աղիմ թէրագգը վագը' օլտու: Մուգատտէս 'էօմր նէ օլտըղընը ճէմա- 'աթլար պա թէճըիպէ անլատըլար:

Պու գաթըն մէ' մուրիյէթ իրուհանիյէսի քէնտի քիլիսէսինէ միւհնասըր գալմայըպ, Րապպըն տահա կէնիլ թարլասը անըն հուգուրընա աչըլար: Իւշ տէֆ'ա, ե'անի 1893, 1897 վէ 1898 սէնէլէրինտէ, Ամէրիգայա սէֆէրլէր էտիպ, չօգ բուհանի թէճէմմիւլէրտէ 'աղիմ գալապալըղլար հուգուրընտա վ'աղ էթտի: Ինկիլթէրրատա մէշ-հուր Բէզլիք թէճէմմիւլէրինտէ վէ պաշգա չօգ մահալլէրտէ Ինճիլի հայաթըն տէրին սըրըլարը հագգընտա իզահաթ վէրմէյէ, վէ փէք չօգ ճանլարը մուգատտէս 'էօմրէ իրշատ էթմէյէ նա'իլ օլտու: Չօգ քիմսէլէրէ տախի միւքեաթէպէ վա-սըթասըլլա բուհանի խըտմէթ ու մու'ալէնէթտէ պուլունտու:

Տիյարը էճնէպիյէտէ, 'ալէլիսուսուս Արապիսթանըն Ատէն սէմթինտէ, միսիօնէրլիք իլինէ 'աղիմ մէրագը վար խտի: Բէնտիսի Ատէնէ միսիօնէր հայինտէ կիթմէյէ հագըր վէ արգուքէշ պուլունտու իսէ տէ, հէքիմինին թալիսիյէսի իւզէրինէ մէքս օլունտու: Փագաթ հասրէթի սէնէ պէ սէնէ արթտը: Կիտէմէտի, ամմա կէօնտէրտի: Էվլէլա 7 քիլիյի, սօնրա 7 քիլիյի տահա միսիօնէր հայինտէ փութփէրէսթ տիյարլարա կիթմէյէ իլլամ էթտի: Միսիօնէրլիք իլի իլինա ագէշէ վէրմէյէ վէ տու'ա էթմէյէ քիլիսէսինի տա'իմա թէշվիգ էտէր խտի:

Մր. Մէգ Կրէկօր սաղլամ վիճուտ, միւթէ'ալլէմ ֆիքր, վէ թաթիլը բուհ իլէ միւթթա-սըֆ պիր գաթ խտի: Պիր մէքթէպ շակիրտի գա-տար 'աշգու շէվգլէ հէր օյունա կիրէր խտի: Պայսիգըլա պինմէքտէն չօգ խօլանըպ, կիւնտէ 60—80 միլ պայսիգըլ իւզէրինտէ եօրուլմայա-րագ եօլ ալապիլիր խտի: Իւնսի պիր առէմ օլուպ, տախիլ օլտըղը հէր տա'իրէյէ բէլնագ վէրիր խտի: Ճէրիտէլէրի չօգ օգուր, վէ կիւ-նիւն սիյասի վագը'ալարընը 'աղիմ մէրալլէ թա-գիպ էտէր խտի: Չօգ քիթապ օգուր վէ չա-փուգ օգուր խտի: Էն 'աղիմ մէրագը Բրիտոսըր առէմլէրէ թանըթմագ օլուպ, հէր շէյի պու եէք մագսէտէ խըտմէթ էթտիրիր խտի: Չօգ թարաֆըլ պիր առէմ, տէրին գէքեա վէ 'ալի թա'իմ ու թէրպիյէ սահիպի պիր առէմ, վէ հէր շէփ եէք մագսէտէ, — Բրիտոսա — էսիր էթմիլ օլան պիր

առէմ խոր: Պօղոս իլէ պէրապէր «Պու պիւ չէյի էտէրիմ» (Փիլիպ. 3. 13) տէյէպիլիւր խոր:

Բուհանի 'էօմրիւնէ կէլինտիքտէ, Մր. Մէգ Կրէկօր՝ խմանա կէլտիյի վազթը թամիմ պիլմէզ խոր: Տինտար պիր ֆամիլեատա փէրվէրտէ օլունմը օլմաղլէ, տիյանէթ վէ բուհանի հայաթ թա էվվէլինտէն պէրու քէնտիսինէ թապի'ի կէլէն պիր հալ խոր: Գօլէճէ կիրմէզտէն խրիթիյան օլմուշ խոր: Զօպան թախսիս օլունտորդընտա էփէյի թէճրիպէքեար, չօգ զայրէթլի վէ զայէթ մուվաֆֆազ պիր ճան ալճըսը խոր: Բէզլիքտէ 1889ըն Յուլիս այընտա եէնի պիր բուհանի թէճրիպէյէ նա'իլ օլտու քի, անըն սայէսինտէ բուհանի հայաթը՝ տահա զիյատէ տէրինլէնտի: Սէնէլէր կէչտիքճէ բուհանի հիտսի տէրինլէնմէքտէ, բուհանի ֆա'ալիյէթի կէնիլլէնմէքտէ, վէ բուհանի էվսաֆը չիրինլէնմէքտէ տէվամ էթտի: Զէվճէսի տախի քէնտինէ սատըզ վէ սէվկիւլիւ պիր բէֆիգէ օլտըգտան մա'տա, Բրիտտորն լաթիֆ վէ զայրէթլի պիր խատըմէսի խոր:

Սանիյէն Բիքապ հազգընտա:

Մր. Մէգ Կրէկօր «Մուգատտէս 'էօմր» սէրվէվալը իշպու քիթապը 1894 սէնէսինտէ թէլիֆ էթտի: Անըն գալէմինտէն չըգմըչ էսէրլէր արաաընտա պու՝ պէլքի էն մա'րուֆը վէ էն միւֆիտի տիր: Նէչրինի միւթէ'ազըզ 6 սէնէ զարֆընտա, եա'նի միւ'էլլիֆին վէֆաթընատէք, օն տէֆ'ա թապ' ու թէմսիլ էտիլ-

տի: Անըն Ամէրիգատա օլան թապ' ու նէչրի պուհիսապտան խարիճ տիր: Ինկիլիզճէ իսանտա՝ նիչէ քիմէլէրին Բրիտտորն թանըմալարընա վէսիլէ օլմուշտըր, վէ տու'ա էտէրիպ քի, իշպու իսալէյի օգուչաճազ օլանլար տախի մուգատտէս 'էօմրիւն պէրէքէթլէրինէ նա'իլ օլտունլար:

Իշպու քիթապը թէրճէմէ էթտիյիմիզ սըրատա, պա'զը 'իպարէլէրի քիւլլիյէն ինմալ էթտիյիմիզ միտիլու, պա'զըլարընը տախի գարիյունըն ահվալընա մուվաֆըզ կէթիրմէք էմէլիլլէ ճիւզճէ թա'տիլ էթմիլիզ: Բիթապըն իֆատէլէրինի էքսէրիսին սընհէթինէ թէճրիպէ ի զաթիյէմիզտէն չէհատէթ էտէպիլիլիզ: Պիր գըսմը տախի թէճրիպէմիզ տա'իրէսինէ տիւշմէմիշ օլտըզը էճլտէն, հարֆիյէն անլամագտան 'աճիզ իսէք տէ, անը հէման օլտըզը չէքլտէ հըֆզ էթմէքլիլի միւնասիլ կէօրտիւք: Միւթէրճիմ քէնտի վազիֆէսինի խօշ կէօնիւլ վէ տու'ա բուհը իլէ իճրա էթմիլ օլուպ, 'այնի բուհ իլէ անը եէնի գարիյունա թազտիմ էտէր:

Սալիսէն՝ Wasske հազգընտա:

Բիթապըն մէվզու'ը պահսը՝ «մուգատտէս 'էօմր» տիր: Գարիյունտան նիյազըմըզ շուտըր քի, անը սաֆը տէրուն վէ էօյրէնիպ սընամաղա հազըր պիր բուհ իլէ գըրա'աթ էթսինլէր: Միւճատէլլէ վէ մու'ախէզէ բուհը իլէ անա եազլաշմազ ֆա'իտէսիզ տիր: Պուրատա վատֆ էտիլէն

'էօմրիւ անլամագլըղըն շարթը՝ անը ճիտտէն սը-
նամագ տըր: Մուգատտէս 'էօմրիւ եաշայօրըմ՝
խտտի՝ասընտա պուլունան ատէմլէրին 'էօմրիւնտէ
գուսուր վէ կիւնահ սարար խէք, արատըղըմըզ
շէյի ինթիմալէն պուլուրըզ, զիրա մութլագ
գուստիյէթէ վէ գուսուրըզ քէմալա մալիք օլ-
մատըզլարը պէտիհի տիր: Լաքին պունուն իլէ
մէսէլէ ասլա պիթմիշ օլմազ: Մուհիմմ սիւալ
հալա պագը գալըր, եահի «Պիզ քէնտիմիզ Ք.
Մուգատտէստէ թա՛րիֆ էտիլէն նէվտէն բու-
հանի 'էօմրէ մալիք մի իզ:»

Ք. Մուգատտէսին սահիֆէլէրինտէ, վէ պիզ-
գաթ Աւաքեալլարըն վէ իւք խրիսթիյանլարըն
'էօմրիւնտէ 'ալէսսէվիյէ խրիսթիյան թանըլան
ատէմլէրին եաշատըզլարը 'էօմրտէն ֆարգլը պիր
բուհանի հայաթ միւշահտէ օլունըյօր: Կիւնահ
վէ իզվայա զալիպ օլան 'էօմր, Ալլահա վագֆ
ու թախսիս էտիլմիշ օլան 'էօմր, Ալլահըն թագ-
տիս վէ իսթիմալ էթտիյի 'էօմր, սիրուր վէ
սէլամէթ վէ համա իլէ տօլու օլան 'էօմր, իրա-
տէթ Ուլլահըն տա՛լրէսինտէ ճէվլէլան էտէն 'էօմր,
մէնպալ՝ Ալլահ, միւրէվիլիճի՝ Բուհ իւլ Գուտա,
զըտտը՝ Քէլամ Ուլլահ, զէ մուհիթի՝ Քրիստո-
սըն մուհապպէթի օլան 'էօմր, — իշթէ պու
'էօմր 'Ատը ճէտիտտէ թա՛րիֆ օլունըյօր, վէ
անը Բէսուլի Քիլիսէնին միւմինլէրի պա թէճ-
րիպէ թանըտըլար, վէ պու կիւն տախի նիշէ
խրիսթիյանլար անը եաշայօրլար հիսսինտէ վէ
խտտի՝ասընտա տըրլար:

Պու մէսէլէտէն տօլայը շու պիր գաշ խու-
սուս աշիքեար տըր:

Խրիսթիյան թանըլան, վէ հագիգաթէն
խրիսթիյան օլան, եահի թէճտիտի գալպէ
նաիլ օլմուշ օլան փէք չօգ քիմսէլէր, հաթթա
վա՛ըզլար, չօպանլար վէ ախէր բուհանի իշի-
լէր պիլէ պու մուգատտէս 'էօմրտէն տօլայը
պիլսապէր կէօրիւնիւյօրլար: Միւմին տիրէր,
ամմա մուգատտէս տէյիլ տիրէր: Բուհանի հա-
յաթլարը՝ քէնտիլէրի պիլէ խտարէ էտէճէք տէ-
րէճէտէ տէյիլ տիր. թաշգըն, ճօշղուն հայաթ
խէ քէնտիլէրտէ հիշ եօգ տըր, Քրիստոսը պաշ-
գալարա թանըթմագ վէ խէլասը անլէրէ իշհագ
էթմէք իշինտէ հիսսէլէրի սայքի օլմամը տըր:
Պիր քիմսէնին սէնէլէրճէ Ինճիլի վա՛յ էթմէսի,
եհնէ տէ պիր թէք ճանըն պիլէ խէլասընա վա-
սըթա օլմամասը միւմքին պիր հալ տըր: Գօր-
գարըզ քի, նիշէ վա՛ըզլարըն, Կիրակի մէքթէպի
մուալլիմլէրինին, քիթապճըլարըն, վէ ախէր
բուհանի իշիլէրին հալը թամմ պու մէվգը՛տէ
տիր: Պու կիւն տիյարըմըզըն Ինճիլի քիլիսէլէ-
րինտէ էն զիյատէ էսէֆէնկիլ քէյֆիյէթ՝ չօգ
բուհանի իշիլէրին շու տիւզէնսիլ, տիւզկիւն,
'սաիլ, պէրէքէթսիլ, սիրուրըզ, ճանսըզ,
Բուհսըզ հալտէ եաշամալարը տըր: Պու հալըն
տէվասը խէ մուգատտէս 'էօմր նէ օլտըղընը Ք.
Մուգատտէստէն եօգլամագ վէ պա թէճրիպէ
անա մալիք վէ վագըֆ օլմագ տըր:

Քէզալիք, գանմըզը քի մուգատտէս 'էօմ-

բիւ եաշամագ միւսքին տիր: Օ՛ Ալլահն միւս-
մինէ պիր վա՛տը, Բուն իւլ Գուսստա թագաւմ
էթտիյի պիր 'աթիյէսի տիր քի, տնա մալիք օլ-
մագ հէր իման էտէնին իմթիյազը տըր: Էօյլէ
իսէ նի՛ջիւն շիմտիյէտէք մալիք օլմամըզը: Չիւն-
քի հա պու վա՛տտան խապէրիմիզ օլմամը, եա
տա խապէրիմիզ օլմուշ իսէ, թալէպ էթմէմի-
շիւ: «Թալէպ էտիմիզ, սիզէ վէրիլէճէք տիր:»

Էննիհայէ պիզտէ գանա՛աթը քեամիլէ վաթ
տըր քի, պիր միւսմին մուգատտէս 'էօմրէ նա՛իլ
օլտըզընտա, քէնտինին տէրունի հայաթը տէ-
րինէնտիքտէն մա՛տա, զիյատէսիյլէ կէնիշլէնէ-
ճէք վէ քէնտիալի պիր հայաթ մէրքէզի օլաճագ
տըր: Քրիստոս քէնտինի իմթի՛մալ էթմէյէ պաշ-
լայաճագ տըր:

Ճիւմէլէ բունանի լշճիլէրին շու միւսպարէք
հալէ կէլմէսի նէ գատար արզուլանաճագ պիր
խուսուս տըր:

Բուն իւլ Գուսս թէնէզզիլէ էտիպ, շու քի-
թապը իմթի՛մալ էթսին տու՛աթըլա խաթմը քէ-
լամ էտէրէք, գարիյունը «Ալլահա վէ Անըն
'նայէթիլին քէլամընա» հէվալէ էտէրիզ:

Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Պոլսոյ, 17 Յունիս 1905

ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ 'ԷՕՄՐ

Պ Ա Պ 1.

ՅԱՐԶ ԷՏԻԼԷՆ ԽՈՒՍՈՒՍԱԹ

«Բապպըն հաղընա Բի՛մ չըգանագ.
Վէ Անըն մուգատտէս մէքէանընա
Բի՛մ տուանագ սըր:»
Մեզ. 24. 3:

ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ 'էօմր նէ՞ տիր:

Մուգատտէս 'էօմրիւ թահաթա էթմէք
իւզրէ, Ալլահն քէլամը չօգ թա՛պիրէր
գուլանըյօր քի, անլէրտէն պիր գաչը շուն-
լար տըր:

Ալլահ իլէ եիւրիւմէք 'էօմրիւ տիր (Թէք.
5. 24):

Քրիստոստա գալմագ 'էօմրիւ տիր (Յովհ.
15. 4):

Քրիստոսոսա քեզքէնմիշ վէ ի'մար օլունմը օլուպ, Անտէ սիւլիւք էթմէք 'էօմրիւ տիր (Կող. 2. 6) :

Քրիստոս իլէ պէրապէր սալպ օլունմը 'էօմր (Գաղ. 2. 20), 'այնի վաղըթտա Քրիստոս իլէ պէրապէր գըյամ էթմիշ օլան 'էօմր տիր (Կող. 3. 1) :

Մահֆուզ օլան 'էօմր (Կող. 3. 3), եինէ տէ փէք աշիքեար օլան 'էօմր, զիրա ճիւմէ ատէմէրին թանըյըպ օգուտըղը 'էօմր տիր (2 Կորն. 3. 2) :

Ալլահըն մուհապպէթինտէ եաշանըլան 'էօմր տիր (Յուգա 21), վէ Իպնուլլահ Յիսուս օլան իմանլէ եաշանըլան 'էօմր տիր (Գաղ. 2. 20) :

'Ալէլիսուսուս, Բուհ իւլ Գուտստա օլան 'էօմր, եա'նի' Բուհտա եաշամազ (Գաղ. 3. 23), Բուհտա եիւրիւմէք (Գաղ. 3. 16), Բուհտան տէլպլէթ օլունմազ (Գաղ. 3. 18), Բուհըն վասըթասըյլա գուվլէթլէ սապիթ օլունմազ (Եփես. 3. 16) 'էօմրիւ տիր :

Ալլահըն իրատէթինի իճրա էթմէք իւղքէ, հէր էյի 'ամէլտէ քեամիլ գըլընմազ 'էօմրիւ տիր (Իսպր. 13. 20) :

Թէմամըյլա թազտիս օլունմազ, վէ

բուհ վէ ճան վէ ճէսէտ քեամիլէն Բապպ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա պիլա գուսուր հըֆզ օլունմազ 'էօմրիւ տիր (1. Սէլ. 3. 23) :

Փա'իլ օլան 'էօմր, եանի Քրիստոս իլէ պէրապէր իշլէմէք 'էօմրիւ տիր (2 Կորն. 6. 1) :

Տիւնեանըն միւնթէհասընա գատար Քրիստոսա շահիտ օլմազ 'էօմրիւ տիր (Ա'մար. 1. 8) :

Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն մէհպուր օլարազ թէրքի'նէֆա էթմէք 'էօմրիւ տիր (Մարկ. 8. 34), վէ պիղիմ եօլումուզա էօլէն վէ գըյամ էտէն Զաթ իշիւն եաշամազ 'էօմրիւ տիր (2 Կորն. 3. 13) :

Ալլահըն քէլամընտա բէսմ էտիլէն մուգատտէս 'էօմր իշթէ պու կէօնէ տիր, վէ բիսպլէմիղին մագսէտի' օլ 'էօմրէ գըլաղուղլայան թարիգի իրաէ էթմէք տիր :

Էյլատ Ուլլահ օլան չօգ քիմսէլէր՝ մէզքիւրթարիգտէ եիւրիւմէքլէթարիֆինազապիլ պէրէքլէթ նաիլ օլմուշ տուրլար : Պիւնլէրճէ քիմսէլէր անտէ հէմ գուստիյէթ հէմ գուվլէթ պուլմըշ տըրլար : Պու թարիգէ գատէմ պաստըզլարընտա 'էօմրլէրի քիւլիյէն պաշգալաշոր, վէ քէնտիլէր՝ ագտէմճէ թա-

նըմատըզլարը պիր մուհապպէթէ, մէսէրրէթէ վէ սէլամէթէ մալիք օլտուլար: Մուգատտէմա «Իսթէտիյիմ էյլիյի էչէմէյիպ, իսթէմէտիյիմ քէօթիւլիյիլ իճրա էտիյօրում: Պէն նէ պիչարէ ատէմ իմ. պու էօրիւմիւն ճէսէտինտէն պէնի քիմ խէլաս էտէճէք տիր», տէյու նիտա էտէն քիմսէ՝ չիմտի «կիւնան իւզէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագտըր», վաւորնա ինանըյօր, վէ «Քրիստոս Յիսուստա հայաթ Բուհընըն գանուկու պէնի կիւնան վէ էօրիւմ գանուկընտան ազատ էյլէտի», տէյու թէրէննիւմ էտիյօր: Այլա՛ն անըն աղղընա եէնի պիր իլանի գօյմուշտըր, վէ Բապպտա տաճիմա մէսրուր օլմաղը անա իհսան էթմիշտիր:

Այահըն Բուհընըն տէլպէթ վէ գուվլէթիյլէ սէնին տախի, տօսթըմ, պու թաւրիգէ կիրմէքլիյինի արղու էտէրիմ:

Էվլէլա շու պիր գաշ խուսուսաթը ֆարզ էտիյօրում:

1. Ֆարզ էտիյօրում քի սէն Բուհ իւշ Գուսս վասրքասըյյա քէնճիս օրումընը վէ ճիրի իման իշէ Բասպ Յիսուսա պիրշէշմիշ պիր միւմին սին:

Պու ըիսալէ իմանա կէլմէմիշ քիմսէլէր

իչիւն եաղըմըշ տէյիլ տիր, վէ օլ սընըֆտան օլան ատէմլէրէ մէնֆաթը եօգ տըր: Մագսէտիմիզ՝ կիւնան աֆիլընը թէպիւր էթմէք, վէ պիղիմ իչիւն սալպ օլուպ՝ պիզի շէրի՛աթըն լ՛անէթինտէն խէլաս էթմիշ օլան Քրիստոսըն քէֆարէթինի (Գաղ. 3. 13)՝ իլան էթմէք տէյիլ տիր: Օլ էսասի հագիգաթլարը զաթէն գապուլ էթմիշսին տէյու գըյաս էտիյօրում: Վէ էկէր իմանա կէլմէքլիյին էհէմմիյէթի հագգընտա, Յիսուս Քրիստոս պիղիմ սալահըմըզ օլմասը հագգընտա, Անըն գանը վասըթասը իլէ օլան թէպըրի հագգընտա, վէ պուկա միւմասիլ թա՛լիմաթ հագգընտա սիւքիւթ էտիյօր իսէք սէպէպ՝ պու էսասի հագիգաթլարը ֆէրամուշ եա իհմալ էթմէմիզ տէյիլ տիր, իլա անլէրի ֆիքրէն գապուլ էթմիշսին վէ պա թէճրիպէ պիլիւսին տէյիւ ֆարզ էթմէմիզ տիր: Մա՛լիւմ տէյիլ մի տիր քի պիր ճանտա հայաթը բուհանիյէ մէվճուտ տէյիլ իսէ, օլ հայաթըն տէրինլէնմէսի վաճը օլամազ, վէ գուտսիյէթ՝ էօմըրիւ, եա՛նի՝ Քրիստոս իլէ տէվամի ալագա հասըլ օլա պիլմէսի իչիւն Քրիստոս իլէ պիւրէշմիշ օլմագ շարթը մութլագ տըր: Պի-

նախնի 'ալէյճ ֆարզ էտիյօրլմ' քի սէն հա-
զիզի միւմին սին : Էկէր միւմին տէյիլ
խսէն , ընճա էտէրիմ , պու ըիսալէյի օգու-
մազտան էվլէլ վէ հէման օլտըղըն եէրտէ
տիղ չէօք , վէ սաֆի իման իլէ Յիսուսը խէ-
լասըեար վէ Բապպ տէյու գապուլ էթ :

2. Փարզ էտիյօրլմ' քի սէն Բ. Մոռ-
գասսէսի Ալլահըն ֆէշաւը վէ պիւնա'նն
'ալլէն իլէլ է պէս աահիսի վէ նաւիզ ճէյու
գապուլ էսէրսին :

Իհնամը խուսուսիյէ (ներշնչում) տաիր
օլան ֆարզը գալլ ու գըյապար իլէ օղրաշ-
մադ՝ մագսէտիմիղին խարիճինտէ տիր :
Պիղէ լաղըմ' օլան խուսուս՝ իհնամը պիր
վագաաի միւսէլլէմէ մագամընտա գապուլ
էթմէլլիյին տիր : Քիթապը Մուգատտէսնէ
գափտէ եա ուսուլ իւղրէ վիւճուտէ կէլմիշ
խսէ կէլմիշ օլսուն , պիղէ քիֆայէթ էտէր
քի վիճուտէ կէլմիշ օլուպ , պիղիմ իշին
Ալլահըն Քէլամը տըր , չէօյլէ.քի անը օգու-
տըղըմըզտա Ալլահ պիղէ սէօյլէմիշ օլույօր :
Բ. Մուգատտէսին հուսուլ վէ հըֆղընըն
թարիզի թապի'ի պիր գափտէ մուճէպինճէ
օլսա պիլէ , Քիթապ քէնաիսի թապի'իյէ ,
եանի ինսանիյէ ֆաիդ օլան (գերբնական)

պիր էսէր տիր : Պու խուսուսա ինանմադ
էլլէմ տիր : Էկէր գուսուսիյէթ թարիզինէ
գատէմ պասաճադ իսէք , պիղէ Բուհ իւլ
Գուսուսըն էսէրի օլան վէ Ալլահըն քէլամը
օլան պիր Քիթապը Մուգատտէս էլլէմ
տիր : Պիղ գանմըշը քի չօգ միւմինլէրտէ
գուսուսիյէթ 'էօմրիւնին մէվճուտ օյմամասը
անլէրին Քիթապը Մուգատտէսի իհմալ եա
թահգիր էթմէլլիյինտէն , Խէլասըեարըն ան-
լէր իշին գազանմըշ օլտըղըն ճէլիլ միրասը
վէ անլէրէ թագաիմ էթտիյի գուսուսիյէթ
իմքեանիյէթլէրինի պիլմէմէլլիյինտէն , վէ
Քիթապը Մուգատտէսնէ ճիտտէն ինանմա-
տըղլարըն էճլտէն անըն վաւարընըն իճրա-
սընը թալէպ էթմէմէլլիյինտէն , վէ անըն
էմըլէրինէ իթաթ էթմէմէլլիյինտէն նէլէթ
էտիյօր : Սէն վէ պէն , տօսթըմ , Քիթապը
Մուգատտէսի Ալլահըն Քէլամը տէյու գապուլ
էտէճէլիլ : Էկէր անտէ էմըլը պուլուր իսէք՝
անլէրի Բապպըմըղըն քէլամլարը տէյու , վէ
վաւար պուլուր իսէք՝ անլէրի տաիսի ապա
եալան սէօյլէմէյէն Ալլահըն քէլամլարը մա-
գամընտա գապուլ էտէճէլիլ :

3. Փարզ էտիյօրլմ' քի շիւսիյէսի եա-
շասըղըն խիւսիյան 'էօմրիւնսէ պօշա

Տիւրքիսիսն վե շիւսիփի ահիւալը բունա-
նիյեմսէն թոյալը խօշնուս Տէյիւսին :

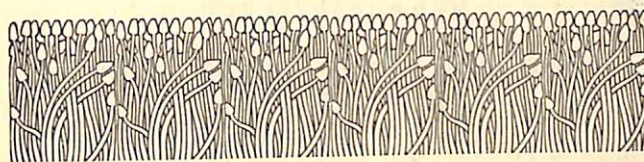
Բուհանի 'էօմրէրինտէն տօլայը գան'ի
օլան քիմսէլէրէ սէօղիւմիւզ եօգ տըր :
Էկէր պիր քիմսէ քէնտիսինի օլ տէրէճէ
քեամիլ օլմուշ գըլյաս էտիյօր իսէ քի Բապ-
պանի Տու'այը թէքէլլիւմ էթմէյէ թէրէտ-
տիւտիւ վար տըր , անա տէյէճէյիմիւզ շու
տըր . «Էկէր կիւնահըմըզ եօգ տըր' տէրիսէք
քէնտիմիղի ալտատըրըզ , հագիգաթ տախի
պիզտէ տէյիլ տիր» (1 Յուլ՝ 1. 8) : Պու
րիսալէմիւզ օլ սընըֆի ատէմէրէ խիթապ
էտիյիյօր քի Պօղոս առաքեալ միսիլլիւ հա-
լա քեամիլ օլմատըգլարընը պիլիյօրլար ,
վէ «Ալլահըն Յիսուս Քրիստոստա օլան 'ալի
տ'ալէթիւնին միւսապագաթ նիշանը իչիւն
մէնղիլէ տօղրու սէյիրտիյօրլար» (Ֆիլ . 3.
12. 14) :

4. Էն նիհայէ ֆարզ էտիյօրլմ քի մա-
ղիտէ իղվալարտան մաղլուպ օլտըղըն ,
վէ հաղըրտա մուգատտէս օլմագ պապըն-
տա 'աճիղ պուլունտըղըն իչիւն օսանմըլ օլա-
րագ արքըզ մուգասսէս օլմագ խաթէյօր-
սըն : Մուգատտէս 'էօմրէ կիրմէք խաթըր
իչիւն հէր ֆիյ'աթը էտա էթմէյէ իսթէք-

լիսին : Ալլահըն սանա «Թէրք էթ» տէյու
էմր էտէճէյի հէր շէյի թէրք էթմէյէ ,
«Եափ» տէյու էմր էտէճէյի հէր շէյի եափ-
մաղա , «Թէհամմիւլ էթ» տէյու էմր էտէ-
ճէյի հէր շէյէ թէհամմիւլ էթմէյէ հաղըր-
սըն : Վէլ հասըլ , Բապպ Յիսուսա միւշա-
պիհ օլմագլըղըն իչիւն իճապ էտէն հէր
շէյէ բաղի սին :

Տօլթոււմ , պու շարթլար սէնտէ թէ-
մամէն մէվճո'ւտ մը տըր : Քրիստոսա ինանմըլ
օլան պիր քիմսէ' մի սին : Քիթապը Մուգատ-
տէսի Ալլահըն քէլամը մաղամընտա կէօղէ-
տի'րմիսին : Մուգատտէս օլմաղա ճիտտի հաս-
րէթին վա'ր մը տըր : Մէսէլէ դայէթ վէ-
խիմ տիր : Պիզ քէնտիմիղի Ալլահըն էլինէ
թէսլիմ էտէճէյիլ , վէ պիղի կիւնահըմըզ-
տան խէլաս էթմէսինի թալէպ էտէճէ-
յիլ : Պու իշ' խաֆիֆ գալպ իլէ եափըլա-
ճագ պիր թէշէպպիւս օլմայըպ , աղըր պիր
մէսէլէ տիր : «Հայյ Ալլահըն էլինէ տիւշ-
մէք գօրգուլը պիր շէյ տիր» (Իպր . 10. 31) :
Սէնի մուգատտէս գըլմագ թէշէպպիւսինտէ
պէլքի Ալլահ սէնի ինճիտէճէք վէ սէնի ալ-
շաղլանտըրաճագ տըր . վէ պէլքի աղըրըն
շիտտէթիւտէն ֆէրեատ էտէճէքսին : Լա-

քին էկէր աղըըյա տայանմաղա ըաղի իսէն,
վէ մուգատտէս օլմաղա դավի նիյէթին վար
իսէ, մէսրուր օլ, «ղիրա Ալլահըն իրատէթի
պու տըր, եանի մուգատտէս օլմանըղ»
(1 Թէս. 4. 3) : Վէ Ալլահ պիր խուսուսը
էմր էթաիյինտէ, անը իճրա էթմէք իշիւն
գուլվէթի տախի պիրլիքտէ վէրիր : Ալլահ
տէյօր. «Մուգատտէս օլունըղ, զիրա պէն
գուտտուսըմ» (1 Պետ. 1. 16) :

Պ Ա. Պ 2.

ՄԱԶԻՏԷ ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ 'ԷՕՄՐՏԷ
ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹՍԻԶԼԻՅԻՆ ՍԷՊԼՊԻ

« Սիգի Ալլահընրգսան այրան սի-
գին իսեանլարընըղ Տըր : »
Եսայ. 59. 2:

« Եւ Բապպ, պէնի բէնրիպէ վէ
իմքինան էլէ, պէօպրէկէրիսի վէ
գալպիսի գալ էլէ : »
Մեգ. 26. 2:

Իւր ֆարղըմըղ՝ մուգատտէս 'էօմրիւ
եաշամագտան պիղի մէն՝ էթմիշ վէ
հալա մէն՝ էթմէքտէ օլան սէպէպի աբա-
յըպ պուլմագ տըր : 'էօմրիւմիւզտէ պէօլլէ
մանիլէր մէվճուտ օլմուշ իտիյինի իդրար
էտէրիւ : Պիրիլիւղ քի օլմագ կէրէք իտիյի-
միւղ չէյի օլմամըշըղ, վէ օլապիլիր իտիյի-
միւղ չէյի օլմամըշըղ : Խրիսթիյան 'էօմրիւ-
միւղ մէյուսիյէթ իլէ տօլու օլմուշ տըր :

Քրիստոս իլէ 'ահտա կիրախիմիլ կիւնտէ մէմուլ էթտիյիմիլ տէրէճէտէ մուգատտէս օլմատըղ : Աճէպա սէպէպի նէ' տիր : Պու- նու պուլմագ կէրէյիլ :

Գուտտիյէթէ թալիպ օլան քիմնէյէ Ալ- լահըն իլք էմրի մու'այէնէ ինէֆա տիր : Միւսաճատէ էթմէյէն պիր բուհ իլէ քէն- տիմիլի թէֆթիլ էթմէլիլ : Հարամ օլան նէսնէլէրին կիլլէնմիլ օլտըղ քէօլէլէրի նուրա կէթիւրմէլիլ : Հիլ պիր կիւնահը զաճաֆ թէսմիյէ էթմէլլէ թէպրիյէ էթմէլի տէլիլ իլ : Կէչմիլ բուհանի 'էօմրիւմիւզտէն տօլայլ իֆթիլսար էթմէլլէ , մու'այէնէ ի նէֆսի կէվլէթմէլի տէլիլ իլ : Ալլահըն տէ- բունիմիլտէ օլան էն քէօթիւ շէյլէրի նուրա չըգարմասընա բաղի օլմալլըղ , վէ Անըն քէշֆ էթտիյի հէր կիւնահը հիճապ վէ քէ- տէրլէ իգրար էթմէլլիլ :

Տէրա ու իլլէթիմիլի պաստըրպ կիլ- լէմէք գուտտիյէթի իմքեանսըղ գըլար : Մուգատտէս 'էօմրէ կիրմէք իսթէրսէք, իլք շարթ Ալլահըն հուզուրունտա քեամիլէն միւսթագիւմ վէ ճիտտի օլմալըղ սըր :

Ալլահ իսրայէլ գալմընա հէր սէնէ Պա- սէք պայրամընըն իճրասընտան էվլէլ էվլէ-

րինտէն մայայլ տէֆ' էյլէմէլէրինի թէն- պիհ էթմիլ իտի :

Պու էմր գաթ'ի իտի : Եէհուտի օլան հէր քէս պիլիր իտի քի իչինտէ մայա պու- լընան էվէ Ալլահըն պէրէքէթի տալա կիրէ- մէլ : Պինսէն 'պէյհ հէր օտայլ սիւփիւ- րիւպ , հէր քէօլէլի վէ շաթլաղը արաշու- բըր իտի , ըջղ Եագարագ արաշուրըր իտի , վէ պուլտըղը հէր մայալը նէսնէյի ճէմ' էտէր , վէ էվտէն իսրաճ էտէր իտի : Պունը պիլէ Եափտըղտան սօնրա , մայալը պիր նէսնէ էվտէ գալմըլ օլա պիլիր դօրդուսըն- տան նաչի շէյլէ տէր իտի . «Պիլալիլմէ կէօրէ մայալը օլան հէր շէյի էվիմտէն տէֆ' էթմիլիւմ . շայէս պիր շէյ գալմըլ իտէ, անա լ'անէթ օդուրըմ վէ անը բէտու էտէրիւմ » :

Պիլ տալսի հէման պէօյլէ Եափմալըլըլ : Էկէր Բապպըն պիլիւմ տէրունիմիլլէ տօլ- կուն պէրէքէթ իլէ կէլմէսինի իսթէր իսէք , պիլտէ Անըն խօյլանմատըղը հէր շէյի արա- յըպ պուլմագ , վէ օլ շէյլէրի Անըն հիտա- յէթիլլէ պիլտէն տէֆ' էթմէք կէրէյիլ : Պու գատարընը Եափտըղտան սօնրա պիլէ , 'էօմրիւմիլ քեամիլէն թէմիլլէնտի տէյու իֆթիլսար էթմէլլէն իտէ կիւնահըլըղըն

նէ գատար տէրին խալիկնի պիլմէտիյիմիզի հիսս էթմէք, վէ միւթէվազը՝ պիր բուհ իլէ Ալլահա միւնթաղըր օլարապ պիլի թաթհիր էթմէսինի մէմուլ էթմէք կէրէյիլէ Շիւստի քէնտիմիզի մու'այէնէ էթմէյէ տէօնէլիմ :

1. Մախմի 'էօմրիւմիւզսէն պաշրայառլ :

Հէր պիրիմիզին 'էօմրիւնտէ էօյլէ պիր տաիրէ վար տըր քի անը Ալլահտան զայրի պիր քիսնէ կէօրմէզ վէ պիլմէզ :

Ասլա զայրիլէրէ պէյան էթմէտիյիմիզ թէֆէքքիւրէր, ապա իգնա՝ էթմէտիյիմիզ հըրսը շանլար, ապա իճրա էթմէտիյիմիզ թէտպիրլէր վար տըր :

Շէրի'ր իսայաշար վէ սըգուշար : Պունլար գալիմիզի տօլտուրմը տըր : Ահ, նէ գատար նափաք վէ մուրտար օլան իսայալլար գալիմիզտէ եէր թութմը տըրլար, վէ կէճէնին բույալարընտա տէհէթլիլ ըէնկլէր իլէ ըէտմ օլունուրլար : Վէ պու խաշալլարը թափիպ էտէն ազղըն չէհվէթլէր՝ էկէր Ալլահըն բուհընըն զապթ էտիճի թէսիրաթը օլմտա խաի, մուրտար վէ նափաք ֆիւիլէր շէրլինէ կիրէրլէր խաի :

Կիւնահըն մայաար 'էօմրիւմիւզին կիզի օտալարընտա պու իքիտէն պաշգա չօգ շէրլէրտէ զահիր վէ ֆաիլ օլուր : Բապլըմըլ ինսան գալիկնին պիր ըէսմինի եափմը տըր : Անը օգուտըլըմըլտա հէր զուրուր վէ նէֆսանիյէթիմիզի վարէլէյէրէք, Ալլահըն հուզուրընա գափանըպ տու'ա էտէլիմ : Իշթէ չէօյլէ տէյօր «Տէրունտէն եանի ատէմլէրին գալիկնտէն, ֆասիա էֆրեար վէ զինա վէ ֆահշ վէ գաթլ վէ սըրգաթ վէ թամա՝ վէ ֆըսգ վէ հիլէ վէ ֆիճուր վէ սու'ի նազար վէ քիւֆր վէ զուրուր վէ խապասէթ չըգար : Պու ֆէնալըգլարըն ճիւմլէսի տէրունտէն չըգըպ ինսանը նափաք էտէր» (Մարկ. 7. 21—22) : Ալլահըն գուտսիյէթի պիր ատէմին իւզէրինէ 'աքս էթտիյինտէ, անըն տէրունինտէ նէ մախուֆ շէյլէր քէշֆ էտէր :

Մախֆի 'էօմրիւմիւզտէ մայա վար, կիւնահ վար, վէ պու շէյ գուտսիյէթ 'էօմրիւնէ էնկէլ օլմուշ տըր :

2. Գրա'ար եքմեֆ 'ասէքիմիզի մու'այէնէ էսէյիմ :

Քիթապլար օգումադ խայլըճա վազթըմըլը պըր. վէ 'էօմրիւմիւզ իւզէրինէ

՝ ազիմ թէսիր էտէր : Նիչէ քիթապլարըն
իւզէրիմիզէ պրագարըլը թէսիր խայրըլ տէ-
յիլ տիր : Հաթթա պ՝աղըլարը զայէթ մու-
ղերը տիրէր : Պէլքի բուհանի ՚էօմրիւնտէ
թէտէննի հիսս էտիյօրսըն : Քրիստոստա մէ-
սէրէթ հիսս էթմէքլիք , Անըն խըզմէ-
թինտէ կէրմիյէթլէ չալըլմաղլըզ , տու՝ա-
տա ազատէլիք վէ գուլվէթ պուլմագլըզ ,
վէ պու միսիլու շէյլէր սէնտէ զափիլէնմիշ
խտիյինի հիսս էտիյօրսըն : Թէֆսիրի շու-
օլապիլիր . Պէլքի Քրիստոս վէ Ալլահըն քէ-
լամընա հիւրմէթսիզ վէ տինսիզլիք բու-
բուհունա մէյեալ օլան քիթապլար օգու-
տուն , վէ պու եօլ իլէ գալլինէ իմանսըզ-
լըզ սիվիշիպ կիրտի , վէ տիրի Ալլահտան
իրագլանտըն : Վէ եախօտ , էյի քէօթիւ ,
զարարըլ զարարսըզ , հէր նէլ՝ քիթապ-
լար վէ բօմանլար օգուլմաղա վազթ վէր-
տին , վէ պու եօլ իլէ Ք . Մուգատտէսի
վէ բուհանի քիթապլարը ՚էօմրիւնտէն թարտ
էթտին : Իմտի տէրունի հայաթընտա թէ-
տէննի վէ չիւրիւմէք հիսս էթմէքլիյին զա-
րիպ տէյիլ տիր : Ֆիքրինի զէհրլէտին , վէ
՝այնի վազըթտա իլահի փանզէհրի գուլ-
լանմաղը իհմալ էթտին , տօնուղարըն եէ-

տիյի խարնուպլար իլէ պէսէնմէյէ չալըլտըն ,
վէ սէմալի մանանատան եէմէյի իհմալ
էթմէքլէ ճանընը աճըլդտան էօլտիւրտին :
Իմտի պու կիւն Բապպ պիզէ «Եօլարընըզա
տիգգաթ էտինիզ» տէյօր իսէ պիզ տէ անը
էվլէրիմիզտէքի քիւթիւպխանէյէ կէօթիւ-
րէլիմ , վէ քէնտինին խօշանմատըլը հէր
քիթապլը օրատան տէֆ՝ էթմէսինի լէճա
էտէլիմ :

3. Եհմէֆ , իյմէֆ վէ կիյիմմէֆ գապի-
լիմսէն ՝ աճէքլէրիմիզի մու՝այէնէ էտէլիմ :

Պու միսիլու շէյլէրին գուտսիյէթ ՚էօմրիւ-
իլէ ՝ալագատար պուլունմալը պ՝աղըլարա
զարիպ պիր շէյ կէօրիւնէ պիլիր . հաթթա
պու շէյլէրի զէքը էթմէմիզէ պիլէ նիշէլէր
կիւճէնէ պիլիրէր : Ամմա Բապպըմըզ պիզէ
պէյան էտիյօր քի «նէ՞ եէյէճէյիզ , նէ՞ իշէ-
ճէյիզ , նէ՞ կիյէճէյիզ» մէս՝էլէսի ատէմլէրին
գալլինի իֆրաթ տէրէճէտէ իշղալ էտէ
պիլիր , վէ անլէրին հայաթը բուհանիյէսինի
մուխաթարա իչինէ գօյա պիլիր : Վէ նի-
շէլէրին ՚էօմրիւնտէ վազը՝ա թամմ պէօյլէ
տիր : Պու շէյլէրատ նէֆսիէրէսթ օլմագ-
չախսի գուտսիյէթին էն ՝ ազիմ էնկէլլէ-
րինտէն պիրի տիր : Սօֆրալարըմըլ լիւ-

մըզ խօսապինդիյին պիր նէվ'ի տիր, եա'նի սայղըսըզ վէ սէրթ քէլամարըմըզ վէ մու- 'ամէլէլէրիմիզ տիր քի խապէրիմիզ օլմա- յարագ սէվկիւլիւլէրիմիզին գալպինի գը- րար : Մէսէլա, զէվճ ագչամ էվէ տէօնտիւ- յիւնտէ թա'ամը հաղըր պուլմատըղը, եա էվի տիւզէնտիզ պուլտըղը իչիւն տարըրըպ, սէրթ սէօղէր իլէ զէվճէսինին գալպինի գը- րար . հալ պու քի օլ սէվկիւլիւ վէ շէֆիգ գարը խասթա օլան չօճուղընըն եաթաղը եանընտան գալգամատըղը սէպէպտէն թա'ամ իչէրինի կէճիքտիրմիչ օլապիլի : Եախօտ, պիրատէր շամաթալը վէ հայգը- րըչը սէտա իլէ խանէյէ կիրմէսի իլէ, եա- թագտա խասթա եաթան հէմչիրէսինէ սըգլէթ վէրէ պիլի, վէ մէրգուլմէնին ի- ֆագաթ պուլմասընը թէ'սիր էտէ պիլի : Պու միսիլու խուսուսաթ էհէմիլիլէթսիզ կէօրիւնմէսին, զիրա Ալլահը կիւճէնտիրէն հիչ պիր շէյ էհէմիլիլէթսիզ օլամազ : Պունլար քիւչիւք շէյլէր տիր, ամմա պու գապահաթլարըն սահիպլ' մի իզ, տէյիլ մի իզ : Խանէմիզ տէրունինտէ էօվքէլի, թէտ- պիրսիզ վէ խօսապին թարգտա տավրանըր մը իզ, տէյիլ մի : Պու շէյլէր պիզտէ վար

իսէ, խրիսթիյան 'էօմրիւմիւզիւն պէօյլէ գապուն գալմասը ասլա ղարիպ տէյիլ տիր : Իմտի պու էյրի շէյլէրի տօղրուլտալըմ : Անլէր քիւչիւք իսէ տէ, ղայէթ միւհիմմ տիրլէր, խօշ գօգուլը եաղը նափաք գրլան սինէքլէր տիրլէր, խանէմիզի մուրտար գը- րան վէ Խէլապեարըն պէրէքէթինի իխ- րաճ էտէն մայա գըրընթըլարը տըրլար :

4. Իշքմէք ու իւնսիյէքիւմիզի տալսի Ալլահ մու'այէնէ էթսին :

Պէլքի մուգատտէս 'էօմրիւ եաշայա- մատըղմըզըն սըրըր տօսթլարմըզ իլէ միւ- րագաթ էթմէմիզին ուսուլընըն տիւնեալի նէվ'տէն օլմասը տըր : Տիւնեա Քրիստոսա տիւշմէն տիր : Տիւնեայա տօսթլըգ Ալլահ 'ատալէթ տիր : Պէն ի պէշէր պէտէնէն ա- րընտըղը հալտէ ուրֆ տիւնեալի տիր, վէ անըն տէրունինտէ տիւնեանըն բուհը հիւ- քիւմէթ սիւրիւյօր : Պինա'էն 'ալէյհ էյէր իւլֆէթ ու իւնսիյէթիմիզտէ տիւնեանըն րէվիչինէ ույույօր իսէք, Քրիստոսը կիւ- ճէնտիրտիլիմիզ շիւպհէսիզ տիր : Քրիստոս սէրվէթէ պուղզ էթմէյի թա'լիմ էտիյօր : Քրիստոս «Եալանը թէրք էտիպ, սիզ հէր պիրինիզ գօնչուսը իլէ հագգ օլանը սէօյլէ-

յինիդ» (Եփես. 4. 25) տէյօր : Տիւնեա իսէ՝ տէրուն ի հիսսիյաթըմըղը պ'ազէն պիւսպիւթիւն եալան օլան իֆատէլէր ալ-թընտա կիզլէմէյի թա'լիմ էտիյօր : Քը-րիստոս՝ հէր նէվ՝ շէրիւր միւքեալէմէյի նէհի էտէր, հալպու քի տիւնեանըն գօ-նուշմասընըն էքսէր գըսմը շէրիւր տիր : Ահ, իւլիթի ու իւնսիյէթիմիզտէ օլան ճիստի-յէթսիզլիք վէ սաթհիլիք Բապա Յիսուսը նէ գատար ինճիտիր : Գալպէն իքրահ էթ-տիյիմիզ քիմսէլէրի թահսին էթտիյիմիզի սէօյլէտիյիմիզտէ, տէրունէն նէֆրէթ էթ-տիյիմիզ քիմսէլէրէ զահիրէն հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ կէօսթէրտիյիմիզտէ, Բապըմըզ պիզլիմ հազգըմըզտա 'աճէպա նէ՞ կէօնէ տիւշիւնիւր : Պու 'ալազալարըմըզտա ճարի օլան միւտահանէ, հիյլէքեարլըգ, խու-լուս սըզլըգ Անա նէ գատար նախօշ կէօ-րիւնիւր : Պու կիւնահըմըզը տախի պիզէ կէօսթէրմէսինի Անտէն րէճա էթմէլի իզ :

6. Էն նիհայէ ախզ ու ի'րա 'էօմրիւ-միւզիւ մու'այէնէ էտէլիմ :

Նիշէ խրիսթիյանլարըն բուհանի 'էօմր-տէ տիւշմէլէրինին սէպէպի ախզ ու ի'թա ուսուլլարընըն կիւնահըլ օլմասը տըր : Պէլքի

պու սահիֆէյի օգույան քիմսէլէրին պա-զըսընըն մուգատտէս 'էօմրէ կիրէպիլմէլէ-րինին շարթը պիւթիւն ախզ ու ի'թալա-ընըն ալթիւսթ օլմասը օլաճադ տըր : Ախզ ու ի'թա 'էօմրիւմիւզտէ գուտսիյէթէ մա-նի՝ օլան խուսուսաթ միւթէնէվլի՝ օլապի-լիր : Պէլքի ախզ ու ի'թանըն ճինսի տիր, եահի ախզ ու ի'թամըզ Ալլահ հազա-րէթ կէթիրէն վէ ճանլարը խարապ էտէն նէվ'տէն պիր ախզ ու ի'թա օլապիլիր : Վուգու'ը հալ պէօյլէ իսէ, միւ'մին օլ ախզ ու ի'թայը տէրհալ թէրք էթմէլի տիր : Պէլքի սէպէպ թամա՝ կիւնահը տըր, եա-նի ախզ ու ի'թանըն նէվի տօղրու օլապի-լիր, ամմա դազանտըղըմըզ փարա գալ-պիմիզի զապթ էտիյօր իսէ, կիւնահ օլուր : Պէլքի սէպէպ մէտեուն օլմամըզ տըր : Փէք չօգ քիմսէլէր տէյն ալթընտա օլտուգլարը էճլտէն, մուգատտէս 'էօմրիւ եաշայամայօր-լար, վէ պինլէրճէ խրիսթիյանլար էսկիմիշ պիր պօրճը թէ'տիյէ եա թազմին էթտիք-լէրի հալտէ, եէնի վէ միւպարէք պիր 'էօմրէ կիրմիչլէր տիր : Պէլքի սէպէպ էլի-միզ ալթընտա օլան 'ամէլէնին րահաթընը տիւշիւնմէմիզ, անլէրէ զահմէթ ու սէ-

Ֆալէթի միւսնայ օլմամըղ, վէ պու եօլ իլէ
Քրիստոսըն իսմինի լէքէլէմէքլէյիմիզ տիր :
Էկէր թէվազու՝ իլէ Ալլահա տու՛ա էտէր-
սէք, ախլ ու ի՛թա 'էօմրիւմիւզտէ օլան
ճիւմլէ կիւնահլարըմըղ պիղէ կէօսթէրէ-
ճէք տիր :

Շիմտիլիք պու գատարը քեաֆի տիր :
Փագաթ նէ՛ հէյպէթլու պիր մէնզարէ
պուլտուգ, վէ տէրունիմիզտէ նէ՛ տէրին
կիւնահ կիրտապը աչըլտը : Մախֆի 'էօմ-
րիւմիւզտէ՝ տու՛ասըղըղ, իմանսըղըղ, ի-
թա՛աթսըղըղ, շէրիթ թէֆէքքիւրլէր, ֆա-
սիտ խայալար, նափաք արզուլար . ֆա-
միլեա 'էօմրիւմիւզտէ՝ դաղապ, խօսպին-
լիք, հըրս, տիւղէնսիլլիք . իւլֆէթ ու իւն-
սիլէթիմիզտէ՝ ըկյա, հասէտ, գըսգանճ-
լըղ, զէմմամլըղ, նափաք միւսահէպէթ .
ախլ ու ի՛թա 'էօմրիւմիւզտէ՝ հիլէ, տէսի-
սէ, թամա՛ : Վէ պու ճիւմլէ շէյլէրին մէն-
պա՛ընտա շէրրին փունարը օլան, հէր շէյ-
տէն զկյատէ հիլէքեար օլան, վէ զկյատէ-
սիլլէ ֆասիտ օլան պիր գալպ վար տըր :
Տէրունիմիզտէ պու գատար կիւնահլարա
կէօղ գափամըշ իսէք մուգատտէս 'էօմրիւ
եաշամատըղըմըղ զարիպ պիր շէյ մի տիր :

Իմտի ալազլանմագ վէ «Եմ Ալլահ, պէն
կիւնահլարա մէրհամէթ էյլէ,» տէյիւ
նիտա էթմէք կէրէք իլ :

Էօյլէ իսէ կիւնահլարըղ նէ՞ եափալըմ
տէյիւ սիւ՛ալ էսիլէ պիլիր :

Իլք շէյ՝ կիւնահլար իգրաւ էքմեֆ Տիր :
Անը իսֆա եա թէպրիյէ էթմէյէ գալգըշ-
մա, անը կիլլէմէյէրէք Ալլահա իգրար էթ :
Իքինճի շէյ՝ կիւնահլար քաւոս էքմեֆ Տիր :
Անը սէնտէն տէֆ՝ էյլէ : «Լաքին, եափա-
մատըղըմ շէյ զաթէն պու տըր,» տէրսին :
Տօսթո՛ւմ, եափամաղ օլտըղընը էօյրէնտին
իսէ, նէ՛ մուլթուսըն : Պունտան տօլայը
Ալլահա համտ էյլէ . զիրա սէն քէնտինի
թաթհիր էտէմէղ օլտուղընը պիլմէք՝ իսէ-
լասըն իլք ատըմընը ալմագ տէմէք տիր :
Միւսրիմիլինի վէ 'աճիլլիլինի թանըյա-
րագ կիւնահլարընը Բապպ Յիսուս Քրիս-
տոսա կէթիր : Քէնտինի քիւլլիյէն Անա
թէսլիմ էյլէ :

«Իշթէ կէլաիմ, չօգ կիւնահլըմ,

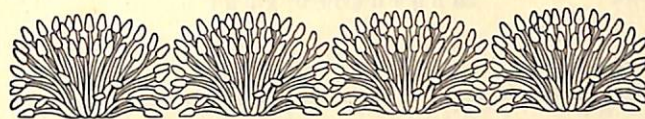
Միւսրիմ իմ պէն, եօգ սալահլըմ .

Ա՛հ, փարլէսին պէնի գանըն,

Եմ միւպարէք գուզու կէլաիմ :»

տէյիւ տու՛ա էթ : Վէ սէն տիլ իւզէրին-

տէ պու տու'այը սունճագտա իքէն, Անըն շէֆիդ սէսի սանա խիթապէն, «Իւղէրի- նիղէ փաք սու սէրփէճէյիմ, սիղ տախի թահիր օլաճագսընըղ. սիղի նափաքլիյինի- ղին քեաֆֆէսինտէն վէ փութլարընըղըն ճիւմլէսինտէն թաթհիր էտէճէյիմ» (Եղեկ. 36. 25) տէյէճէք տիր: Սէնին եափամա- տըղընը Ալլահ եափապիլիր: Վէ էկէր սէն քէնտինի քիւլլէյէն Ալլահա թէսլիմ էտէր- սէն, Օ սէնի շիմտի թաթհիր էտէ պիլիր: Սէն քէնտինի Անըն էլինէ թէսլիմ էյլէ, Օ տախի Բէնտինին էլինի սէնին իւղէրինէ տէօնտէրէճէք, վէ սէնին ճիւրիւֆիւնիւ պօրա իլէ կիպի տէֆ' էտէճէք, վէ պիւ- թիւն գալայընը իղալէ էտէճէք տիր: (Ես. 1. 25)

Պ Ա Պ 3.

ԹԷՀԱՐԷԹԻՆ ՍԸՐՐԸ

«Սիգի նափաքլիյինիգին քեաճէ- սինէն վէ փութլարընըղըն ճիւմլէ- սինէն քաքհիր էտէնլիմ:»
Եղեկ. 36. 25:

«Յիսուս Քրիստոսն զանը պիգի հէր կիւնահսան քաքհիր էտէ:»
1 Թովն. 1. 7:

«Իսթերիմ, քահիր օլ:»
Մատթ. 8. 3:

ԿԻՐԻՆԱՀԱՐԵՄԸՉՏԱՆ խէլաս օ- լուպ մուգատտէս 'էօմրէ կիրմէնին թա- րիգի նէ տիր: Գալպիմ օլ տէրէճէ թէ- պէտտիւլ էտէպիլիր մի.քի, շէրիր միւլա- հազալար, շէրիր խայալլար, շէրիր արզու- լար արթըղ օրատա սաքին օյմասընլար: Խույ վէ 'ատէթլէրիմ օլ գատար քէսը օլունապիլիր մի.քի, արթըղ պանա ասլա սըգլէթ վէ քէտէր վէրմէսինլէր: Լիսանըմը

օլ գատար զապթ էտէ պիլի՞ր մի իմ քի, ար-
թըդ նէ 'ալէնէն նէ մախֆիտէ պաշգալար
հագգընտա հասէտ, մերարէթ վէ շէֆ-
գաթսըղըղը իմա էտէն շէյլէր սէօյլէմէյէ-
յիմ: Էլ գըստէ, նի՞ճէ թաթհիր օլունա-
պիլիրիմ: Պու սիւալա ճէվապ օլմագ իւզրէ,
Ալլահըն ֆէլամընտան ճիւզամընըն քէյֆի-
յէթինի միւթալա'ա էտէլիմ: Օլ նագլի-
յէթտէ իւշ մէնղիլ վար տըր:

1. Թէհարէթ պիզսէն քաշեպ էսիլիր:

«Վէ տաղտան էնտիյինտէ՝ անըն ար-
տընճա պիր չօգ ճէմա'աթլար կիթտի. վէ
իշթէ պիր ճիւզամը կէլիպ Անա տէտի», Իշ-
թէ պիր ճիւզամը անա տիգգաթլէ պագ:
Անըն թէհարէթէ միւհթաճ օլտուղընա հիշ
չիւպհէ եօգ տըր: Անտէ նափաքլըգ վար տըր:
Հէման էօլիւմ գատար մէքրուհ տըր: Մէվ-
թին իշարէթլէրինի ճէսէտինտէ հէր անթա-
շըյան պիր քիմնէ տիր: Եիւզիւ վէ գօլլարը
վէ պաճագլարը չիշմիշ, սաշը աղարմըշ, չէ-
նէսի չիպանյը, նէֆէսի ֆէնա սուրէթտէ գօ-
գար, պիւթիւն ճէսէտի մէքրուհ: Նափաք օլ-
մասընտան քէնտիսի տախի խապէրտար տըր:
Պու խուսուստա քէնտի քէնտիսինի ալտաթ-
մագ եօգ: Մուրտար վէ 'իլլէթլի օլտուղընը պի-

լիր: Քէնտի հալը սէֆալէթինի թանըր վէ
անը կիլլէմէյէ չապալամագ, Ձիպանլարընը
սարըպ կիլլէմէք վէ քէնտիսինի պաշգա ա-
տէմէր միսիլիւ թահիր տիր տէյու կէօս-
թէրմէք եօգ. իլլա պաշը աշըգ, էլպիսէսի
ճիւզամը քիսվէթի, քէնտիսի իսէ հէր կիւն
«Նափաք իմ, նափաք իմ» տէյու ֆէրեատ
էտէն պիր քէս: Հէմ տախի թաթհիր օ-
լապիլէճէյինէ տա'իր իւմիտի եօգ, վէ
թաթհիր օլունմատըղը թագտիրտէ մութ-
լագա էօլէճէք իտիյինի պիլէն պիր քէս:
Պու ճիւզամընըն հիշ պիր ինսանըն էլիյէ
չիֆաեապ օլաճաղընա տա'իր իւմիտի եօգ
իտի: Խաթթալըղը՝ ինսանի վասիթալար իլէ
չիֆասը իմքեանսըղ օլան պիր 'իլլէթ իտի:
Եինէ տէ չիֆա պուլմագ իմքեանը գալտըգ-
ճա էօլմէյէ բաղի օլմայան պիր քէս իտի:
Պինա'էն 'ալէյհ, ային ու 'ատէթլէր շէ-
րի'աթընը թէճավուղ էտէրէք, վէ թաշ-
լանըպ էօլտիւրիւլմէք թէքաիրինի պիլէ կէօ-
զիւնէ ալարագ, Յիտուը իհաթէ էտէն
գալապալըղը եարտը, վէ քէնտիսինի Խէ-
լաքեարըն այաղընա աթտը:

Էյ գուտսիյէթ թալիպի օլան տօս-
թում, պու ճիւզամըյա պագ: Սէնին հա-

լին հէման անընքինէ պէնդէր : Կիւնահ , մա՛նէվի ճիւղամ ՚իլլէթի սէնի զապթ էթմիշ տիր : Գանընա կիրմիշ , վէ անը զէհրլէմիշ տիր : Սէն նափաքսըն : Նափաք օլտըղընը վէ թէհարէթէ միւհթամ օլտըղընը անլա՞յօրմըսըն : Քէնտի սալահընա կիւվէնմէքտէն արթըգ ֆէրաղաթ էթմիշ միսին . էօյլէ իսէ , համա Ալլահա : Էկէր Ալլահըն սէնի մու՛այէնէ էթմէսի սայէսինտէ սէնտէ օլան զաղապը վէ զուրուրը վէ շէտիտ լիսանը վէ հըրսը շանը վէ թամա՛ը վէ խօտպինլիյի վէ տու՛ատըղըղը էօյլէ կէօրմիւշ իսէն քի արթըգ մէճալըղ գալմըշ օլարադ «Ճիւմիլէմիղ մուրտար շէյ կիպի օլտըգ , վէ սալիհ ՚ամէլլէրիմիղին քեաֆֆէսի հայլ պէզի կիպի տիր , վէ ճիւմիլէմիղ եափրադ կիպի սօլարըղ , վէ ՚իսեանըմըղ պիղի ըիւզկեար կիպի կէօթիւրիւր :» (Ես. 64. 6) տէյիւ նիտա էտիյօրսըն , Ալլահա շիւքը օլտուն : Իմաի հիսս էտիյօրմուսընքի սէն քէնտինի թաթհիր էտէմէզսին , վէ չալըշմադ , չապալամադ , նիյէթ էթմէք , վէ սէնին եափապիլէճէյին հիշ պիր շէյ պու կիւնահլարտան սէնի խէլաս էտէմէզ , վէ թաթհիր օլունմադ պիր պէրէքէթ ի իլա-

հիյէ օլուպ անը սէն Ալլահտան ախզ էթմէլիսին : Է՛յ տօսթում , պու մէսէլէնին էհէմիլյէթինի էյի անլա՞յօր մը սըն : Պիլլիօրմըսըն քի գուտսիյէթ օլմագսըղըն հիշ պիր քիմնէ Բապալը կէօրմէյէճէք տիր (Իպր. 12. 34) : Քրիստոստան մա՛տա պիր վասիթա իլէ գուտսիյէթի էլտէ էտէմէզ իտիյինի պիլլիյօրմըսըն : Անլա՞յօրմըսըն քի Քրիստոս սալահըն օլտըղը միսիլիւ թագտիսին տիր տախի : Հալ պէօյլէ իսէ , իւք տէրսի էօյրէն միշսին , վէ իքինճիյի էօյրէնմէյէ հազըր սըն :

2. Թէհարէթի պիզ քաշէպ էսէրիզ : Ճիւղամըյա պիր տահա նազար էտէլիմ :

Պու առէմ թէհարէթ պէրէքէթինէ նա՛իլ օլմագ իշիւն իւշ ատըմ ալտը :

(ա) Յիսուսա կէյճի : Եա՛նի՝ Յիսուստան զայրի պիրի քէնտինէ շիֆա վէրէմէզ իտիյինի անլամըշ իտի : Ատէմլէրէ ի՛թիմատը թէլըք էթմիշ , նէֆէսի պուրնընտա օլան առէմտէն վազ կէշմիշ իտի (Ես. 2. 22) : Պէրէքէթի Յիսուստան մա՛տա պիր մահալտէն արամատը : Քեա՛քի ճիւմիլէ գուտսիյէթ թալիպլէրի հիշ տէյիլ իսէ պու գատարընը պիլսէլէր իտի : Նիչէլէր զանն

էտիյօրլար քի ֆիլան ատէմին վա'ղարը սայէսինտէ , եա տա ֆիլան ճէմ'իյէթէ կիթմէք սայէսինտէ գուտսիյէթ պէրէքէթինէ նա'իլ օլաճագլար տըր : Ալլահ պիղէ հարտըմ էթսին քի ատէմտէն վաղ կէչէլիմ վէ Յիսուսա կիտէլիմ :

Դալապալըղըն մէվգը'ի իլէ պու ճիւղամընըն մէվգը'ի պէյնինտէ 'աղիմ ֆարգ վար տըր : «Վէ տադտան էնտիյինտէ' Անըն արարնճա պիր չօգ ճէմա'աթլար կիթտի . վէ իշթէ պիր ճիւղամը կէլտի» : Ճէմա'աթլար Անըն արարնճա կիթտի , ճիւղամը իսէ Անըն հուզուրընա կէլտի : Պու ֆարգ' մէրագ իլէ ինթիյաճըն պէյնինտէ օլան ֆարգ տըր : Պու ճիւղամը միւհթաճ օլմասը հասէպիյլէ , գալապալըղըն կէօղիւ էօնիւնտէ հուզուրա կէլտի վէ թէհարէթէ միւհթաճ օլտըղընը թագրիր էթտի : Սէն տէ Յիսուսա հէման պէօյլէ կէլմէք իսթէ'ր միսին : Պէլքի սէնի պու կիւնէ գատար գուտսիյէթտէն մէն' էտէն խուսուս շու օլմըշ տըր քի թէհարէթէ միւհթաճ օլտըղընը ատէմէր հուզուրունտա իգրար էթմէքտէն սագընմըշտըն , վէ սուրէթ ի 'ալէնիյէտէ Յիսուսա կէլիպ րէճա էթմէյէ ութանմըշտըն :

(բ) Յիսուսա սէճսէ էյլէսի : Զարուրէթ էն 'ալա խօճա տըր : Բէօրլէր , քէօթրիւմէր վէ ճիւղամըլար Յիսուս Բրիստոսը' ֆէրիսիլէրին վէ 'իւլէմանըն էօյրէնտիյինտէն չօգ էյի էօյրէնտիլէր : Պու ճիւղամը Յիսուսըն էօնիւնտէ տիղ չէօքտիւ վէ քէնտիսինի քիւլիյէն Անըն էլինէ թէսլիմ էթտի : Սէն տախի Յիսուսա սէճտէ գըրմաղա հաղը'ր մը սըն : Էկէր սաղալմագ իսթէյօր իսէն , Անըն հուզուրունտա եէրէ գապիան վէ «Եա Բապա» տէյէրէք Անա սէճտէ էյլէ :

(գ) Յիսուսա ճիյագ էքսի : «Եա Բապա , Էկէր իսթէր սէն , պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին» տէյէրէք Անա սէճտէ գըլտը : Սաֆի , գըստա վէ տօլլուն պիր տու'ա : 'Ալէլ խուսուս Բրիստոսըն գուտրէթինէ իման վէ թէվէքքիւլ էթմէքտէն 'իպարէթ օլան պիր տու'ա : Է'յ գուտսիյէթէ թալիպ օլան տօսթում , նապաք օլտուզունու վէ քէնտիսինի թաթհիր էտէմէղ օլտըղընը պիլէն տօսթում , պու տու'այը սէն տախի սունապիլիր միսին : Բրիստոսըն հուզուրունտա տիղ չէօքիպ , «Եա Բապա , Էկէր իսթէր իսէն , պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին» տէյէրէք տու'ա էտէ պիլիր-

միսին : Քրիստոսըն գատիր օլտըղընա ինանը՝ մը սըն : Քրիստոս սէնի նափաք միւլահաղալարտան ; պէտ խուլտան , հասէտտէն , շէրրաէն , զուրուրտան , վէ հէր կէօնէ կիւնահտան թաթհիր էտէպիլիր օլտուղունա իման էտիյօր մըսըն : Էկէր պու իմանըն վար իսէ , մէսրուր օլ , զիրա խէլաս սանա եազըն տըր :

3. Թէհարէթի գապուշ էթմէմիզ :

Պու մէնզարէ նէ գատար սաֆի տիր , եինէ տէ անը լայըգըլլէ վասֆ էթմէք իմքեան սըղ տըր : Անը թասվիր իլէ ըէսմ էթմէք լիսան իլէ վասֆ էթմէքաէն գօլայ տըր : Պիր տէֆ'ա նազար էյլէ , ճանըն կէօղլէրիյլէ նազար էյլէ : Իշթէ Խէլապքարըմըզ գուվլէթ վէ սիւրուր իլէ միւլէպպէս օլարազ տուրույօր : Վէ իշթէ ճիւզամը տախի մէքրուհ , մէնֆուր , մէրտուտ օլան ճիւզամը Անըն ալաղընա գափանմը տըր : Գալապալըզ իսէ՝ պու իքի զաթը մուհասէրէ էթմիշ օլուպ , պիրինին քիւսթախըղընա , վէ տիկէրինին շէֆգաթ ու լութֆունա միւթէհայեիր օլարազ , 'ազիմ մէրազ վէ սիւքիւթ իլէ պազըյօր : Ճիւզամը նիտա էտիպ , «նա՛ Բապպ , էյէր իսթէր իսէն

պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին» տէյու ըէճա էտիյօր : Օ զէման Յիսուս էլինի ուզատըպ պաշգալարըն մէքրուհ սալաղը օլ ճէսէտէ տօգունտու , վէ տօգունտուղը անտէ «Իսթէրիմ , թահիր օլ» տէտի : Պու քէլամ Յիսուսըն աղղընտան չըգար չըգմազ , ճիւզամընըն իւզէրինտէ պիր թէպէտաիւլ վագ'ը օլտու : Անըն սարարմըշ սիմասը գըզարտը , իւմիտսիզ կէօղիւնտէն սիւրուր փարլատը , պիւքիւլմիւշ պէլ տօղրուլտու , զա'իֆ պաճագլար գուվլէթլէնտի : Հէր քէս կէօրաիւ քի պիր մ'իւճիզէ իճրա օլունտու վէ ճիւզամը թաթհիր օլունտու :

Ճիւզամը պու թէհարէթէ նէ՞ եօլ իլէ նա'իլ օլտու : Սատէճէ անը ախղ ու գապուլ էթմէքլէ նա'իլ օլտու : Ճիւզամը քէնտի քէնտինի թաթհիր էթմէտի : Անըն իֆթիխարա հիշ պիր մուճիպի եօգ իտի : Թէհարէթ անա տօղրուտան Քրիստոստան կէլտի : Բապպըն փարմաղը անա տօգունտու , վէ Բապպտան անըն 'իլլէթի , զէհըլէնմիշ , պօղուլմուշ , չիւրիւմիւշ ճէսէտինին իչինէ եէնի հայաթ վէ գուվլէթ սէյլլէրի կիրտի , էյլէ պիր հայաթ քի անըն տա-

մարլարընտա ճէվէլանա պաշլատը, անըն գանընը թաթհիր էթտի, անըն 'իլլէթինի տէֆ' էթտի, վէ ճէտէտին հէր պիր թէլ վէ 'ասապէսինէ եէնի հայաթ վէրտի :

Վէ ճիւղամը թէհարէթէ տէրհալ նա'իլ օլտու : «Վէ Յիսուս՝ Իսթէրիմ, թահիր օլ, տէյէրէք, էլինի ուղաարալ անա տօգուռտու, օ տախի տէր 'ադապ ճիւղամընտան թահիր օլտու :» Գատիր Խէլասա քեարըմըղ տա'իմա հէման օ թարիգլէ իշլէր : Շիրֆայը թէտրիճէն վէրմէզ, տէրհալ վէրեր, խէլաս՝ չէֆիգ Խէլապէտարըն իհասանը հայինտէ ան ի վահիտտէ կէլիր :

Էյ տօսթուժ, սէն տախի թէհարէթէ 'այնի թարիգլէ նա'իլ օլապիլիրսին . անա մալիք օլմագլըղըն պուռտան զայրի թարիգի եօգ տըր : Սէն քէնտինի թաթհիր էտէմէզսին : Իրատէթին հէր նէ գատար գուլվէթլի օլտա, զապթը նէֆա ուսուլարըն նէ գատար չէտիտ վէ տէվամի օլտա, եինէ տէ չէրեր թէֆէքքիւրլէրի գալպինտէն թարտ էտէմէզսին, վէ օրատա եէրլէշմիշ օլտան զազալը, նէֆասանիյէթի, 'ատալլէթի, հասէտի, խօտփէսէնտլիյի ապա իխրամ էտէմէզսին : Պադաթ սէնին եափաւատըղըն

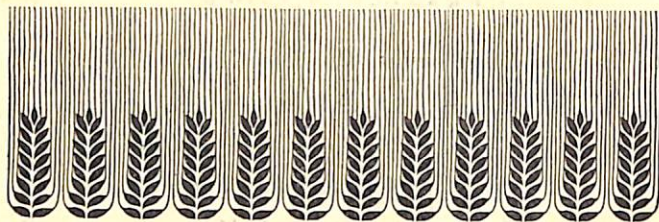
չէյի Գրիստոս սէնտէ եափապիլիր : Խէլասաը գազանամագսըն վէ սաթուռն ալամազսըն, ամմա ագչէսիզ վէ պէհասըզ ախզ ու գապուլ էտէպիլիրսին : Գրիստոս գալպ փաքըղընը վէրմէյէ գատիր վէ հազըր տըր, վէ սէն իսթէրսէն Անտէն պու 'աթիյէյի ալմաղա մէզուռն սըն : Սանա պու գատար վազըթտան պէրու քէտէր վէ աղըր վէրմիշ օլտան շու կիւնահլարըն հիւքմիւ ալթընտա պիր սա'աթ պիլէ գալմաղա մէհպուր տէյիլսին : Իսթէր իսէն շիմտի վէ պիր անտէ թահիր օլապիլիրսին : Ճիւղամը միսիլլու կէլ, քէնտինի պիւթիւն գալպուէն Յիսուսա թէսլիմ էթ, «Եմ Բապա, էկէր իսթէր իսէն, պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին,» տէյիւ նիյազ էյլէ : Օ տախի սէնին ալաղընը իշիտիպ, սանա՝ «Իսթէրիմ, թահիր օլ» տէյէճէք տիր : Անըն եալըր էլլէրի սէնին պաշընա տօգուռնաճագ տըր : Ալլահըն Բուհ իւլ Գուստու գալպինէ կիրիպ, սէնի քիւլլիէն զապթ էտէճէք տիր : Վէ օլ Բուհ իւլ Գուստա գալպինտէ սաքին օլմաղա պաշլատըղընտա, սէնին մէվճուտիյէթինին հէր պիր տամարընտա բուհանի հայաթըն նէպզան էթտիյինի հիսս էտէ-

ճէք սին : Ֆիլ հագիգա թահիր օլաճագ-
սըն : Գատիմ շէհվէթին , գատիմ նէֆսա-
նիյէթին , գատիմ 'ատապէթին , գատիմ
թամա'ըն , գատիմ խօտիէսէնտիլին Րուհ
իւլ Գուտսըն հուզուրունտա եաշայամայա-
ճագ վէ տուրամայաճագ տըր : Եէնի հա-
յաթ՝ մէվթի թարտ էտէճէք , վէ եէնի թէ-
հարէթ ֆէսատը իսրաճ էտէճէք տիր :
Թաթհիր օլունմըշ օլաճագսըն :

Է՛յ գուտսիյէթ թալիպի օլան տօռ-
թում , պու պէրէքէթի թալէպ վէ գապուլ
էթմէյէ թէրէտտիւտ էթմէ : Պու շէյ օլ գա-
տար 'աճիպ տիր քի , սահիհ օլամաղ տէյիւ
թէֆէքքիւր էթմէ : Ֆիլլագ'ը 'աճիպ տիր ,
վէ 'աղիմ պիր մ'իւճիղէ տիր . լաքին 'ինտ
Ալլահ իմքեանսըղ օլմատըգտան մա'տա ,
ղայէթ գօլայ տըր : «Բէնտի Օղլընը էսիրկէ-
մէյիպ , Անը պիղիմ ճիւմէմիղ իչիւն թէս-
լիմ էյլէյէն , Անըն իլէ պէրապէր հէր չէյի
տախի պիղէ նաւըլ իհսան էթմէյէճէք տիր»
(Րօմ. 8. 32) : Տինլէ , Յիսուս «Իսթէրիմ ,
թահիր օլ» տէյօր . իմտի շիւպհէ էթմէ ,
գօրգմա , անճագ իման էթ : Յիսուս Քրիս-
տոս թաթհիր էթմէյէ գատիր տիր : Յիսուս
Քրիստոս թաթհիր էթմէյէ հաղըր տըր :

Տօլու տըր ճէսէտիմ
Միւհլիք ճիւղամ իլէ .
Է՛յ 'ալէմին պաշ Հէքիմի .
Պէնի թաթհիր էյլէ :
Սանա միւհթաճ իքէն ,
Պիլմէղ իտիմ Սէնի .
Եւ Րապպ , էկէր իսթէր իսէն ,
Թաթհիր էյլէ պէնի :
Սէն սին իւմիտիմ ,
Թէրք էթմէմ Սէնի .
Է՛յ քէրիմ Նազարէթլի ,
Թաթհիր էյլէ պէնի :

Պ Ա. Պ 4.

ՏԵՎԱՄ ԷԹՄԵՆԻՆ ՍԸՐՐԸ

«Ալլահըն գուվլեթիլէ իման վա-
սիթասըլլէ հըժզ օլունանլար»:

1 Պնս. 1. 4:

«Պէնսէ գալընըզ»,

Յոզն. 15. 4:

ՊՈՒՆՏԱՆ ագտէմ՝ վասֆ էթտիյիմիզ
թէսլիմիյէթ՝ ֆէվզ էլ՝ ատէ վէսիմ
պիր իշ տիր : Ատէմին 'էօմրիւնտէ պիր
պուհրան նօզթասը տըր : Ալլահա թէսլիմ
օլտուղումտա քէնտիմի, բուհումու, ճանը-
մը, ճէսէտիմի քիւլլիյէն Ալլահն էլինէ
վազ՝ էթմիշ օլույօրում : Պիր մուհրազա
միսիլլու մէզպահն իւզէրինտէ եաթմըշ
օլույօրում, վէ շէրրի իֆնա էթմէք վէ
մուհրազայը թաթհիր էթմէք իւզրէ, Ալ-

լահն աթէշի օլ մէզպահն իւզէրինէ նիւ-
զուլ էտիյօր : Պէօլլէ պիր թէճրիպէ ի զա-
թիյէյէ մազհար օլան քէս մութլազա պաշ-
դալաշաճագ տըր : Նիշէ քիմսէլէր պու
թէսլիմիյէթի եափտըզլարը, վէ թախսիս ի
նէֆս էթտիլլէրի հէնկեամտէ, ճանլարը պիր
պէրէքէթ ի բուհանիյէ տալլասը իլէ գա-
պարմըշ վէ թաշմըշ տըր : Սապըզա մալիք
օլմատըզլարը պիր սիրուր վէ սէլամէթ
գալպլէրինի տօլտուրմըշ տըր : Լաքին օլ
հէյէճան տազիդասը կէշտիքտէն սօնրա,
էնտիլլէ իլէ սիւալ էթմիլլէր, «Սճէպա պու-
հալ տէվամը օլմը մը : Պու թէճրիպէի
բուհանիյէ զէվալ փէզիր օլան պիր հիւսս մի,
եօգսա պազի գալան պիր հալ մը տըր :
Շու սէլամէթ, սիրուր, Ալլահն եազըն
օլտըլընը տույմագըլըզ՝ տէվամ էտէպիլլի՞ր մի :
Սէնէ պէ սէնէ վէ կիւնտէն կիւնէ Ալլահ իլէ
եիւրիւմէքտէ օլապիլլի՞ր մի իմ :» Պու սիւա-
լա ճէվապէն տէրիզ : Էվլէթ, տօսթում,
պու հալ տէվամը տըր, վէ տէվամը օլ-
մալը տըր :

Նիշէ խրիսթիյանլարըն 'էօմրիւնտէ
խուսուսի պէրէքէթ զէմանլարը վար տըր :
Հաղորդորթիւն 'այինինէ միւհագ օլտըզ-

լարը սա՛աթտա, ինթիպահ՛ը ըուհանի էյ-
յամընտա, ըուհանի թէճէմմիւ՛լէրտէ, զանն
էտէրսին գարթալ գանատարընա ըաքիպ
օլուրլար, տիւնեանըն էնտիշէ վէ գայդու-
լարընտան եօգարը ուշարլար, վէ Ալլահըն
սիմասընըն նուրունտա ըսընըրլար : Լաքին,
պու թագըմ՝ ատէմլէրին մէզնէպի 'էօմրիւ
թէզ թէպէտտիւլ էտէն նէվ՝տէն օլուպ,
'ալէսսէվիյէ էնկին զէմին իւզէրինտէ գա-
լըր : Կեահ սըճագ, կեահ սօլուգ օլուր .
պիր կիւն կէրմիյէթլի, էրթէսի կիւն ըրդ
օլուրլար . պա՛ղէն Բրիստոսըն 'իզգէթի իշիւն
ղայէթ զայրէթ.քէշ օլուրլար, պա՛ղէնտէ
զալիմ շիւպնէլէրէ տիւշար օլարագ մաղ-
լուպ տիւշէրլէր : 'էօմրլէրինտէ զաֆէր վէ
մուվաֆիադիյէթ եօգ տէյիլ տիր, եինէ-
տէ 'էօմրիւն պիւթիւնիւնէ նաղար էտիլ-
տիյի թագտիրտէ, մէյուսիյէթ վէ մաղլու-
պիյէթլէ տօլու օլտըղը աշիքեար տըր : Վէ
պա՛ղը խրիսթիանլար պու նէվ՝ 'էօմրտէն
ղայրի ըուհանի 'էօմր եօգ տըր տէյու
զանն էտիյօրլար, մէզարըն պու թարա-
ֆընտա՝ շու տիւշիւպ գալգամագտան պաշ-
գա պիր կէօնա եաշամագ իմքեանաղղ տըր
գըյասընտատըրլար : Հալ պու քի Բապպը-

մըղ Յիսուս՝ «Պէնտէ գալընըզ, պէն տախի
սիզտէ գալայըմ» (Յովհ. 15. 4) տէյօր, վէ
քէնտինտէ գալան ճանա ֆէվգ էլ 'ատէ
'աղիմ վատլար թագտիրմ էտիյօր (1 Յովհ.
3. 6) : Պէօյլէ օլտըղը թագտիրտէ՝ խրիս-
թիյանըն կիւնահա տիւշմէսի զարուրի պիր
շէյ տէյիլ տիր : Հէր կիւնահ ֆի՛լի, հաթ-
թա թէֆէ.ք.քիւր կիւնահլարը պիլէ, եա-
խօտ Ալլահա նախօշ կէօրիւնէն հէր հանկը
պիր շէյ՝ Ինճիլին էսասլարընա մուղայիր տիր :
Պէլ.քի սիւ՛ալ էտիպ՝ «Պու պէօյլէ
իսէ եա պէն նէ՞ սէպէպտէն տա՛իմա իղ-
վայա վէ կիւնահա մաղլուպ օլույօրում»,
տէյէ պիլիր սին : Միւմ.քին տիր քի սէպէ-
պի սէնին քէնտինի պիլ քիւլլիյէ Բապպ
Յիսուսա թէսլիմ էթմիշ օլմամագլըղըն տըր :
Վէ եատա, էկէր թէսլիմ օլմուշ իքէնտէ
եէվմի 'էօմրիւնտէ զալէպէ 'էօմրիւ եաշա-
յամայօր իսէն, սէպէպ շու օլմալը տըր քի,
տա՛իմա Բապպա մէրպութ օլմագ մէվգը՝
ինտէ գալմայօրսըն : Մուգատտէս 'էօմրէ
կիրմէ.քլէ իքթիֆա էթմէյիպ, անտէ սիւ-
լուք էթմէլիյիզ, վէ ֆա՛իլ օլան իմանլէ
Բրիստոսըն պիզի թաթհիր էտէն Բուհունը
գապուլ էթտիյիմիզ միսիլլու, թէսլիմ օ-

լան իմանլէ տախի Բապպ Յիսուստա իս-
թիրահաթ էթմէլի իզ, թա քի Օ Քէնտիսի
պիզի Մուգատտէս Դօմրտէ հըֆղ էտիպ
սապիթ գատէմ գըլա : Մուգատտէս Դօմր
տախմա իզվա իւզէրինէ զալէպէ շալմագ
Դօմրիւ, տէրին վէ տէվամլը սուրէթտէ
Ալլահըն հուզուրընը հիսս էթմէք Դօմրիւ,
պէր գարար սէլամէթ վէ զալիպ օլան
գուվլէթ Դօմրիւ օլմաղլէ, անճագ պիր տէ-
ֆա թախսիս ի նէֆա էթմէքլէ անը եաշա-
մագ միւմքին տէյիլ տիր, իլլա օ՝ պիզի
հըֆղ էտէն Բապպ Յիսուստա տախմա, հէր
սա՛աթ, հէր ան մէրպուլթ գալարագ եա-
շանըլաճագ պիր Դօմր տիր :

Վէ պու մէրպուլթիյէթ իման վէ թէ-
վէքքիւլ իլէ օլան պիր մէրպուլթիյէթ տիր :
Մուգատտէս Դօմրտէ իման շարթը մուլթ-
լագ տըր : «Իմանընըղա կէօրէ սիզէ օլսուն» :
Քրիստոսըն պիզի հըֆղ էտէճէյինէ վէ է-
տէ պիլի օլսուղունա գալի իմանըմըղ օլ-
մալը տըր : շէօյլէքի հէր տէֆա իզվայա
տիւշմէքլէք՝ պիզի քէտէր, հիճապ, էվլլէթ
հայրէթ իչինէ զարգ էթմէլի տիր : Նիչէ
խրիսթիանլարըն Դօմրիւնիւն պու տէրէճէ
մուվաֆիադիյէթ սիզլէք իլէ տօլու օլմասը-

նըն սէպէպի՝ անլէրտէ տիրի վէ տէվամլը
պիր իմանլէ Ալլահա մէրպուլթ օլմագ հա-
լինին մէվճուտ օլմամասը տըր : Անլէր Ալ-
լահա թէպիմ օլունմըշլար իսէտէ, իման-
լարը զայէթ գարարսըղ տըր, վէ Առաֆ-
եաղ իլէ պէրապէր «Պէն քիմէ իման էթ-
տիյիմի պիլիլիմ, վէ էմանէթիմի օլ կիւնէ
գատար հըֆղա գատիր իտիյինէ ի՛թիմատ
էտէրիմ» (2 Տիմ. 1. 12) տէմէյէ ճէսա-
րէթլէրի եօգ տուր : Է՛յ տօսթում, պու նօգ-
թատա սէն քէնտինի եօգլա : Պարզ էտէ-
լիմ քի սէնի միւզթարիպ գըլան շէ՛յ՝ զա-
ղապլը թապի՛աթըն տըր : Սէնէլէրտէն պէ-
րու պու թապի՛աթընա գարշը ճէհտ էտէր
իսէն տէ, պօշա չըգմըշ սըն, վէ իշթէ շիմ-
տի հէման պու թապի՛աթընը Բապպ Յի-
սուսա կէթիրիպ թէպիմ էտէրսին : Պու
սապահ «Ե՛մ Բապպ, պու կիւն պէնի հըֆղ
էթ», տէյէրէք տու՛ա էթտին : Քէնտինի
պու մատտէտէն տօլայը Անա թէպիմ էթ-
տին : Կէրէք թէպիմիյէթին, կէրէք տու՛ան
փէք յալա տըր : Լաքին օլ կիւն զարֆըն-
տա մէգքիւր տու՛ա մուճէպինճէ եաշա-
տը՞ն մը : Խայր : Պա՛գ, նէ՞ եալիտըն : Էլլէ-
րինէ թէպիմ օլունտուղուն Բապպ Յիսուստա

միւթէվաղը՝ վէ մէսրուր պիր ըուհ իլէ ի՜
թիմատ էտէրէք եաշամագտան իսէ , սէն
քէնտի քէնտինէ պէքծիլիք էտէրէք եաշա-
տըն : Օլմայա քի զազապլանայրմ տէյու
գորգարագ եաշատըն , վէ եատա հիշ զա-
զապլանմայաճաղրմ տէյիւ նիյէթ էտէրէք
եաշատըն , եա՞նի սէն Քրիստոսա կիւվէ-
նէրէք եաշամագտան իսէ , շախսի ճէհտ-
լէրինէ կիւվէնէրէք եաշատըն : Վէ հէման
պու էնտիչէն վէ գորգուհ՝ Րապպ Յիսուսա
թէվէքքիւլ էթմէտիյինէ վէ Անա իսթի-
նատ էթմէտիյինէ տէլիլ ի գալի տիր :
Էկէր Անը հաֆըզըն տէյու կէօզէթսէ իտին ,
իման՝ եա՞նի Անըն հըֆը էտիծի գուվիւ-
թինէ իթիմատ էթմէքլիյին սէնին տէրու-
նինտէ քեամիլ սէլամէթ հասըլ էտէճէք
իտի : Հէր նէ զէման քէնտիմիղի պու թարղ
իլէ մու՛այէնէ էտէր իսէք , գալպլէրիմիղէ
սիվիչմիշ օլան իմանսըզլըգ մէյտանա չըգար ,
վէ պու իմանսըզլըգ Իլահի գուվիւթին պիղ-
տէ իշլէմէսինէ , վէ Րապպըն պիղէ վ՛ատ
էթտիյի չօգ պէրէքէթլէրին վէրիմէսինէ
մա՞նի օլմուշ իտիյինի անլարըզ :

Մուգատտէս 'էօմրէ հէմ կիրմէք հէմ
անը եաշամագ իսթէր իսէն , գուտսիյէթտէ

տէվամը սուրէթտէ թէրագգը իսթէր իսէն ,
տիւշիւպ գալգմագ 'էօմրիւնտէն խէլաս օլ-
մագ իսթէր իսէն , շու պիր գաշ սաֆի
թէնպիհաթը իճրա էթմէքլիյին իճապէտէր :

1. Սենի Տիւշմէֆսեն հըճը երմէյի
Րապպըն գուսրէթի ֆեաճի իսիյինէ աաշա
շիւպիէ երմէ :

«Ալլահ պունը եափապիլի՞ր մի» տէյու
գալպինին էն կիլլի օտաւնտա պիլէ վէս-
վէսէ էթմէքտէն ֆարիղ օլ : Պինլէրճէ ա-
տէմլէրին Րուհանի 'էօմրտէ պօշա չըգմա-
լարընըն սէպէպի՝ Քրիստոսըն գուտրէթինէ
իման էթմէմէլէրի տիր : Քրիստոս քէնտի-
լէրի «հըֆը» էտէպիլիլ իտիյինէ տէրուն-
տէն ինանմատըզլարը սէպէպտէն տիր քի ,
«հըֆը» օլունմայօրլար : Հիտտէթ ու զա-
զապա միւպթէլա օլմայարագ եաշամագ ,
գայդու վէ էնտիշլէրտէն 'արի օլարագ
եաշամագ , մարիէրէսթիքտէն վէ շան փէ-
րէսթիքտէն խէլաս պուլմուշ օլարագ եա-
շամագ , նէֆսէ էօլիւ վէ Ալլահ տիրի օ-
լարագ եաշամագ , պու միսիլիլ 'էօմր կիւզէլ
պիր խայալ , ամմա գապիլ ի իճրա օլմայան
պիր թատալվուր տըր զանն էտէրլէր : Տիւ-
շիւպ գալգան , գուտուրը օլան , գանա՛աթ-

սըղ օլան 'էօմր, վէ անճագ պու նէվ' 'էօմր միւմքին իտիյինէ ինանըյօրլար, վէ Յիսուս Քրիստոս էլպէթթէ քէնտիլէրէ «Սիղէ իմանընըզա կէօրէ օլսուռն» տէյօր : Է՛յ գուռ սիյէթէ թալիպ օլան տօսթոււմ, 'իստ Ալլա՛ն հիչ պիր շէյ իմքեանսըղ օլմատըղընա ինանտըղըն թագաիրտէ, Քրիստոսա 'իղղէթ վէրմիշ օլուրսուռն : Պէլքի սէն զիյատէսիյլէ 'աճիլ օլան վէ կէշմիշ կիւնահլար եիւզիւնտէն իրատէթի ֆէվգ էլ 'ատէ զա'իֆլէնմիշ օլան պիր քիմսէ սին . պէլքի իշթիհալարա էսիր օլմուշսըն, վէ հալ ու քէյֆիյէթլէրին ղայէթ չէթին տիր . վէ լաքին սէն հէր քիմ իսէն, վէ հալ ու քէյֆիյէթլէրին հէր նէ կէօնա իսէ, եինէ տէ Յիսուս Քրիստոս սէնի տիւշմէքտէն հըֆղ էթմէյէ գատիր տիր : Ձայ օլմո՛ւշ մը սըն : 0 սէնի «քեամիլէն խէլաս էթմէյէ գատիր տիր» ('Իպր. 7. 23) : Իղվայա միւպթէլա՛ մը սըն : 0 «թէճրիպէ չէքմէքտէ օլանլարա եարտըմ էթմէյէ գատիր տիր» ('Իպր. 2. 18) : Տիւշմէք մուխաթարասընտա՛ մը սըն : «Լաքին Ալլահ (սէնի) տուրտուրմաղա գատիր տիր» (Բօմ. 14. 4) : Հէր ինթիյաճընը գայըրմաղա գատիր տիր : «Վէ Ալլահ սի-

ղէ հէր 'ինայէթի արթըրմաղա գատիր տիր, թաքի հէր վագըթտա, հէր շէյտէ քէմալը իքթիֆանըղ օլուպ, հէր խայր 'ամէլտէ իղտիյատ պուլա՛ընըղ» (2 Կորն. 9. 8) : Պու վա'տ քեաֆի տիր : Խէլասքեալըմըղըն գուտրէթինէ ասլա, հիչ ասլա շիւպհէ էթմէյէլիմ : Հէր խոսուստա տիլէտիյիմիլ եա տիւշիւնտիւլիւմիւղտէն ղայէթ զիյատէ իհսան էթմէյէ գատիր տիր» (Եփես. 3. 20) :

2. Սէնի տիւշմէքտէն հըֆղ էթմէյէ Բապպ հագըր վէ ռազի իսիյինէ աւաշ շիւպհէ եքմէ : Պու նօգթատա շիւպհէ էթմէք Մուգատտէս 'էօմրէ մուզիւր տիր : Պա'ղէն տիւշմէք մուխաթարասը վագը՝ օլտըղընտա Քրիստոս քէնտի գամընա եարտըմ էլի ուզաթմագտան կերի տուրույօր տէյու տիւշիւնմէ : Պիղիմ կիւնահա տիւշմէմիղի պիլէ Ալլահ պիլի թա'լիմ էթմէք իշիւն գուլանըր իսէտէ, կիւնահա տիւշմէմիղի թասմիմ եա թէրթիպ էթմէղ : Հաշա . կիւնահ իշէմէք՝ խրիսթիյան էվսաֆընըն թէշքիլի իշիւն լաղըմ օլան պիր թէճրիպէ տէյիլ տիր : Կիւնահ հիչ պիր վագըթտա գապահաթտան պաշգա պիր

ընդ օլմալըսըն : Չօգ խրիսթիանլարըն սէհվ
էթտիքլէրի նօգթա հէման պու տըր : Անէր
քէնտիքլէրինի Բապպա պիւքիւլլիյէ թախ
սիս էթմիշ տիրլէր : Թախսիս ի նէֆս էթ
տիքլէրի անտէ՝ սապըգա մալիք օլմատըգ
լարը պիր սէլամէթ վէ սիւրուրա տախի
սահիպ օլտուլար : Լաքին թախսիս ի նէֆս
էթտիքտէն սօնրա՝ օլ մէվգը՝տէ քէնտիքլէ
րինի հըֆղ էթսինլէր տէյու Ք. Մուգատ
տէսի օգուճաղա, տու՛այա, խրիսթիան
րէֆաղաթընա, ըուհանի իշէ վէ էմաալի
շէյլէրէ կիւվէնիյօրլար : Չանն էտէրսին քի
տէրունլէրինտէ շէյլէ տիւշիւնիւյօրլար .
«Մատամ քի թախսիս ի նէֆս էթմիշ միւ
մինլէր օլտուգ, իմտի արթըգ Ալլահըն եար
տըմըյէ Քիթապը Մուգատտէսի օգուճաղ
տա զիյատէ տէվամը, տու՛ատա զիյատէ
սըճագ, քիթապ վէ ըէֆիդ ինթիխապըն
տա զիյատէ այըգ, ըուհանի իշտէ զիյատէ
իշէք օլմալըյըդ. վէ պու եօլ իլէ կիւնա
հա տիւշմէքտէն գուրթուլաճաղըդ վէ գուտ
սիյէթտէ թէգատտիւմ էտէճէյիդ : » Վէ
լաքին պու միսիլիւ պիր գարար հատտը
զաթընտա փէք յալա իսէտէ, ֆիքրճէ եան
լըշ պիր վաղիյէթ իշինտէ օլտըղմըգա տէ

լիլ տիր : Զիրա պիր միւմին՝ հայաթը ըու
հանիյէսինի մուհաֆաղա խաթըր իշին պու
միսիլու մէղհէպի յատէթլէրէ էօյլէ եա
փըշապիլիւ քի նազարը՝ Բապպ Յիսուսա
տիքիլմէքտէն իսէ, քէնտի նէֆսինէ, քէն
տի իճրա՛աթընա, քէնտի հիսսիյաթընա
շէվրիլմիշ օլուր, պու իսէ թէհլիքէլի պիր
հալ տըր : Պէօյլէ պիր քէն՝ ըուհանի կէր
միյէթինին սօղուտուղըն կէօրալիլլանտէ,
«էօյլէ իսէ, տու՛այա, օգուճաղա, իշէմէյէ
զիյատէ վաղըթ վէրմէլի իմ՝ տէյու իս
թինթաճ էտէրէք, պու ֆէրիզէլէր իլէ զի
յատէ մէշղուլ օլուր . օլ գատար մէշղուլ
օլուր քի պու շէյլէր արթըգ օսանճ վէ
եօրղունլուղը միւճիպհ օլուր, վէ էննիհայէ
մէյուս օլարագ ճիւմլէսի տէ թէրք էսիլիր :
Խայր, տօսթում, խայր . հիշ պիր շէյ, հէր
նէ գատար էյի վէ լաղըմտա կէօրիւնտէ,
հիշ պիր շէյ պիզիմ իլէ Բապպ Յիսուսըն
մապէյնինէ սիվիշիպ կիրմէլի տէյիլ տիր :
Անա կիւվէնմէլիլիդ, եալընըդ Անա կիւ
վէնմէլիլիդ :

Պագաթ պու շէյլէրի տէմէքլէ՝ Քիթապը
Մուգատտէսին գրա՛աթընը թէրք էթմէ
լիլիդ, տու՛այը իհմալ էթմէլիլիդ, ըուհանի

իշի կէվէթմէլիյիզ, տէմէք իսթէմէտլիյի-
միզ աշիքեար տըր : Մէզքիւր ըսւհանի
ֆարղլարըն գըյմէթլի օլտըզը, հատթա պիզէ
մուգատտէմա օլտըզընտան զիյատէ սէվկիւ-
լիւ պուլընտըզը մա'լիւմ պիւրքէյիթ տիր :
Զատէն Րապպ Յիսուսա պիւրքիլիյէ թէս-
լիւմ օլունմադլըզըն իւք սէմէրէլէրինտէն
պիւրի շու տըր քի, Ալլահըն քէլամընա տօղ-
րու իշթիհամըզ քէսքիլէնիւր, տու'ա էթ-
մէք պիզէ զիյատէ քէյֆ վէրիւր, վէ Րապ-
պըն խըտմէթինտէ զայրէթիմիզ արթար :
Թախսիս ի նէֆի էթմիշ խրիսթիանլար օլ-
մամըզ հատէպիյլէ, էվլէլքինտէն զիյատէ
օգուրուզ, զիյատէ տու'ա էտէրիզ, վէ զի-
յատէ իշլէրիզ : Ամմա պու շէյլէրի արթըզ
եհէնի պիւր մագսէտ իլէ եափարըզ : Պուն-
լարը՝ գուտսիյէթտէ թէրագգը էթմէք ի-
շիւն, վէ խրիսթիան էվտաֆըմըզ իզվայա
գարը թահքիւմ էթմէք իշիւն, տօղրու-
տան պիւր վատթա մագամընտա կէօղէթ-
մէքտէն իսէ, անճագ Րապպ Յիսուս իլէ
միւշարէքէթիմիզի պագի սագլամագ վէ
տէրիլէթմէք իշիւն իսթի'մալ էտէրիզ,
վէ պիզի մուգատտէս գըլըն, կիւնահ իւ-
զէրինէ պիզէ զալէպէ վէրիւն, վէ պիզի

Ալլահըն մուհապէթիյլէ տօլտուրսուն տէ-
յու եալընըզ Րապպ Յիսուսա միւնթագըր
վէ միւթէվէքիւլ օլուրուզ : Վէ իշպու
մագսէսին հուսուշը իշիւն մէգֆիւր րու-
հանի ժարգլար գաթի'էն էշգէմ ճիւր : Գու-
սիյէթտէ պագի գալմամըզըն սըրըր Րապ-
պա մէրպութիյէթ վազ'իյէթի օլմաղլէ,
օլ վազ'իյէթին տէվամ էթմէսի ֆիլան
շարթլարըն իճրասընա միւթէվագըֆ տըր :
Յիսուս Գրիստոս իլէ միւշարէքէթ քէնտի
քէնտինէ պագի գալան պիւր շէյ տէյիլ
տիր : Պիւր քիմնէ տու'ա էթմէզսէ Ալլահըն
հուզուրընըն հիսսի անըն ֆիքրինտէն շար-
շափուզ զա'իլ օլուր : Բէզալիք Բիթապը Մու-
գատտէստէ Ալլահըն քէնտինէ սէօյլէտիյինի
իշիթմէյէն, վէ ֆէտաքեար խըտմէթլէրտէ
պուլունարագ Ալլահըն իրատէթինի իճրա
էթմէյէ զայրէթի օլմայան պիւր քիմնէնին
ֆիքրի' իթթիլա'ը տէրունիսինի թէզ զայ'
էտէր : Իման 'էօմիլիւ սըրֆ սիւքիւն ու ըա-
հատ 'էօմիլիւ տէյիլ տիր : Իման՝ ճանըն
թէվէքքիւլ վէ իսթիւրահատ էթմէսի օլ-
տըզը միսիլու, ճանըն շիտտէթ վէ զայրէթ
իլէ իշլէմէսի տիր տախի : Րապպ Յիսուս իլէ
միւշարէքէթիմիզի զայյուր կէօղ իլէ կէօ-

ղէթմէք վէ տիգդաթ իլէ հըֆղ էթմէք կէրէյիղ, վէ անըն պագի գալըպ տէվամ էթմէսի անճագ պալատէ մէղքիւր շարթլարըն իճրասը սայէսինտէ միւմքին տիր:

Իմտի պու իրի նէվ' 'էօմրիւն պէյնինտէքի օլան ֆարդընէ իլէ թէմսիլ էտէլիմ' տէյու սիւ'ալ օլունուր իսէ, պիր պուրղույու էլիմիղ իլէ տէօնտէրմէք վէ անը պիր պուղու մաքինասը մա'րիֆէթիյլէ տէօնտէրմէք պէյնինտէքի ֆարդա միւշապի' տիր: Իքի ուսուլտա տա ճէհա էթմէք վար, վէ զաթէն ճէհատիղ հիշ պիր սէմէրէ հասըլ օլամաղ: Ամմա սարֆ էտիլէն գուվիլէթին մըգտարը ճիհէթիյլէ 'աղիմ ֆարդ վար, վէ հասըլ օլան սէմէրէ ճիհէթիյլէ պլինիհայէ ֆարդ վար: Էօյլէ իսէ, էյ տօսթում, սէն քէնտինի տիւշմէքտէն հըֆղ էթմէյէ չապալամագտան արթըգ ֆարիղ օլ, վէ արթըգ սէն քէնտինի Բապպ Յիսուսա թէպիմ էյլէ, հազըր և միւսթագպէլ իչիւն անըն էլլէրինէ թէպիմ օլ, վէ օրատա գալ:

Ֆիքրիմիղի իղահ էթմէք խաթըր իչիւն, Մատթ. 14-իւնճիւ պապտա հիքեայէ էտիլէն պիր կիւղէլ վագը'այա տէօնէլիմ: Մէնզարէ Գալիլեա տէնիղի տիր: Կէճէ գարան-

լըգ, ըիւզկեար շէտիտ, վէ տէնիղ ֆուրթունալը տըր: Իշթէ տալլալարըն արասընտա պիր գայըգ սալլանըյօր: Անըն իչինտէ Բապպ Յիսուսըն շայիրտլէրի վար տըր: Գարչը թարաֆա կէշմէլէրինի Օ անլէրէ իպլամ էթմիշ, անլէր տախի էմրինէ իթա'աթ էտիյօրլար, ամմա իթա'աթըն զայէթ չէթին օլտըղընը պուլույօրլար: Գայըգ իլէրի կիտիյօրիսէ տէ, փէք աղըր սուրէթտէ կիտիյօր, վէ զահմէթլէ քիւրէք չէքմէք սայէսինտէ իլէրի կիտիյօր: Արթըգ Եօրուլմուշլար, թագաթտան տիւշմիւշլէր, ըիւզկեար մուխալիֆ, տալլալար գապարըյօր, Յիսուս իսէ եանլարընտա տէյիլ տիր: Նինէտէ պաշգա հիշ պիր չէյ եափմագ միւմքին օլմատըղը էճլտէն, քիւրէք չէքմէքտէ տէվամ էտիյօրլար: Նակեահ, ֆուրթունալը տէնիղ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք, քէնտիլէրէ տօլրու կէլմէքտէ օլան պիր ինսան հիյէթի զուլմէթ իչինտէն կէօլլէրինէ իրշտի: Էվլէլա միւղթարիպ օլտըլար, վէ խայալ տըր տէյէրէք գօրգուլարընտան ֆէրեատ էթտիլէր: Յիսուս իսէ տէր'ագապ անլէրէ սէօյլէյիպ, « ձէսարէթլէնինիղ, պէն իմ գօրգմայընը » տէտի: Յիսուսըն

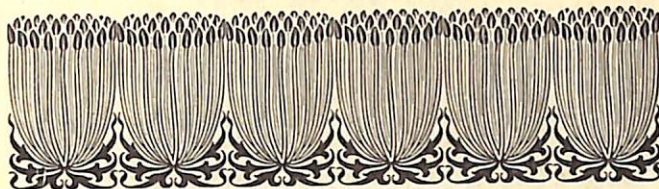
սու իւզէրինտէ երկրիւտիւյիւնիւ կէօրմէք՝ ճիւղէ շայերտէրէ զարիպ վէ ինանըմազ պիր շէյ կէօրիւնտիւ : Իմքեանաղ տըր տէյու տիւշիւնտիւքէրի շէյ՝ կէօղէրի էօ նիւնտէ վազը՝ օլմուշիտի : Վէ շայիրտէրտէն պիրի 'այնի շէյի եափմաղա արզու էթտի : Պետրոս Անա ճէվապէն, «Եւսթապա, էկէր սէն իսէն, պանա էմր էյլէ սուլար իւզէրինտէ սանա կէլէյիմ», տէտի : Վէ Բապա անը մէքս էթմէտի . սույըն իւզէրինտէ երկրիւմէքլէք՝ կիւնահաղ օլան իպն իւլ Խոտանա, վէ սալթ Անա մախսուս վէ միւմքին օլան պիր իշ տիր, տէմէտի . իլլա անա «Կէլ», տէտի : Պետրոս տախի «գայըգտան էնիպ, Յիսուսըն եանընա կիթմէք իշիւն, սուլար իւզէրինտէ երկրիւտիւ» (Մատթ. 14. 29.) :

Պու հիքեայէ հէմ միւնճիզէ հէմոտ պիր թէմսիլ տիր : Ալլահըն պինէրճէ էվլատը վար տըրքի, 'էօմրիւն գապարմըլ օլան պահըր իւզէրինտէ քիւրէք չէքէրէք, Բապաըն խրտմէթինի իճրա էթմէյէ սայ՝ էտիյօրլար, վէ զայէթ եօրուլույօրլար . 'էօմրլէրի չէթին վէ սէֆասըզ տըր : Զահմէթ չէքէրէք վէ եօրուլարագ եաշամագ

տան զայրի պիր 'էօմր տիւնեաճա միւմքին տէյիլ տիր տէյիւ զանն էտիյօրլար : Լաքին Խնճիլէրտէ ըէսմ էտիլէն 'էօմրիւ միւթալա՝ա էթտիքլէրինտէ կէօրիւյօրլարքի, Բապա Յիսուս սուլար իւզէրինտէ երկրիւյէն պիր Զաթ, վէ «Եւսթապա, իրատէթինի իճրա էթմէքտէ մէսէրրէթ պուլուրում, վէ Սէնին շէրի՝աթըն գալպիմտէ տիր» (Մէգ. 40. 8) տէյէն պիր Զաթ տըր : Օլ զէման Յիսուսըն եաշատըղը միսիլիւ եաշամաղա հասրէթլէրի ույանըյօր : Յիսուսըն օլ էլէմիի 'էօմրիւն հէր գըտմընտա թաշտըղը սիւրուր ու սէլամէթէ քէնտիլէր տախի մալիք օլմաղա արզու չէքիյօրլար . «Եւսթապա, պանա էմր էյլէ սուլար իւզէրինտէ եանընա կէլէյիմ» տէյիւ նիտա էտիյօրլար, վէ Յիսուս «Կէլ», տէյօր :

Էյ օգույան տօսթում, թէֆէքքիւր էյլէ : Յիսուս պիզիմ 'էօմրիւմիւլ քէնտիսինինքինէ միւշապիհ օլապիլիւր վէ օլմալը տըր, տէյօր : Լաքին Անըն էմրինէ իթաա՝թ էաէճէք վէ Անըն կիպի եաշայաճագ իսէք, եափաճաղըմըզ պիր շէյ վար տըր : Պետրոս իման էթտի քի, քէնտինի պաթմագտան հըֆզ էթմէյէ Գրիստոսըն գուլվէթի տէ,

խոթէյի տէ վար, վէ Պետրոս Քրիստոսըն
քելամընա կիւմէնէրէք, գայլըգտան տը-
շարը աթըրմաղա, վէ քէնտի հայաթընը
մուխաթարայա գոյմաղա ըաղի օլտու : Պիղէ
լաղըմ օլան խուսուս հէման օ տըր : Մու-
գատտէս 'էօմրիւ եաշամագ, անըն տէվամը
սէլամէթինէ, անըն աղիզ սիւրուընա,
անըն զալէպէ էտէն գուվլէթինէ մալիք
օլմագ խոթէրսէք, օլ 'էօմրիւն հէմ պի-
տայէթի հէմ տէվամը իչիւն Քրիստոսա վէ
սալթ Քրիստոսա սըղընմալըյըզ : Սուլար
իւղէրինտէ եիւրիւմէք խոթէրսէք, գայլըգ-
տան էնմէք վէ Քրիստոսըն տ'ալէթինէ
իճապէթէն՝ տալլալար իչինէ աթըլմագ
վաճիպ տիր : Աթըրմագ խոթէրմիսին : Ա-
թըլտըղըն թագտիրտէ . այաղըն ալթըն-
տաքի սու գայա քէսիլէճէք տիր, վէ կէօ-
ղիւնիւ Րապպ Յիսուսըն իւղէրինէ տիրէր,
վէ էլլինի Անըն էլլինին իչինտէ թութար
խէն, 'էօմրիւն պահըր հէր նէ գատար
գապարսա, փարգ էթմէզ . սէն սուլար
իւղէրինտէ պաթմայարագ եիւրիւյէճէքսին,
Խէլաքեար իլէ տէվամի միւշարէքէթտէ
գալաճագսըն, վէ էննիհայէ սալիմէն սէ-
մալի վաթանա եէթիչէճէքսին :

Պ Ա. Պ 5.

Ղ Ա Ն Ի Հ Ա Յ Ա Թ

«Պէն հայաքս մալիֆ օլմալար,
հաքսս զիյասէսիլէ մալիֆ օլմալար
իչիւն կէլիւմ :»

Յովհ. 10. 10:

«Եէնի հայաքսս եիւրիւյէլիւմ :»
Րօմ. 6. 4:

ՊՈՒՆՏԱՆ ագտէմ իրա՛ն էթտիյիմիզ
ատըմլարը աթմագլըղըն նէթիճէսի նէ
օլաճաղընը թա՛րիֆ էթմէյէ պաշայալմ :
էկէր պիւթիւն՝ 'էօմրիւմիւղիւ : Ալլահըն
մու՛այէնէսինէ մազհար գըլար իսէք, էկէր
կիւնահտան թաթհիր օլունմագ իւղրէ քէն-
տիմիլի պիւքիւլլիյէ Անա թէպիւմ էտէր
խսէք, էկէր պիլի սատըգ հըֆզ էթսին վէ
Րուհը իլէ մէմլու գըլսըն տէյիւ հէր կիւն
վէ հէր ան Անա յիւնթագիր օլուր իսէք,

օլ զէման ըուհանի 'էօմրիւմիւզտէ շու նէ-
թիճէլէր հասըլ օլաճադ տըր :

1. Իղվայա մուզապիմէք եթմէֆ վէ
ժէնա խուշարա դաշիպ օլմազ ճիհէթլէ-
րիկնէ ֆեաւիլէն մուշաժմազ օլաճադը :

Թախսիա ի նէֆա էթմէքլէք՝ իղվատան
մու'աֆ օլմայը միւնթիճ օլմազ : Պա'զըլար
պունը մէ'մուլ էթմիլէր, ամմա մէ'յուս
օլմուչար տըր : Բապպ Յիսուսա քիւլլիլէն
թէսլիմ ի նէֆա էթտիլիմիզտէ, իղվա մահվ
օլմատըգտան մա'տա, էվլէլճէ վաղը՝ օլտու-
ղունտան զիյատէ շիտէթ վէ գուվլէթլէ
իւզէրիմիզէ հիւճուժ էտէր : Գուտսիլէթէ
թալիպ օլան քիմնէլէր ունութմասընլար. քի
կիւնահսըլ օլան Իսլն իւլ Ինսան պիլէ 'ա-
լէտտէվամ իղվայա հէտէֆ իտի (Մաթտ.
4. 1.), վէ վաֆթիլ օլունտըգտան սօնրա,
Բուհիւլ Գուտս Անըն իւզէրիկնէ կէլտիլին-
տէ, Բապպըմըլ Յիսուս՝ «Շէյթան թարա-
ֆընտան թէճրիպէ օլունմազ իւզրէ, Բու-
հուն սէվգիլլէ պէրըլէյէ կիթտի» : Գուտ-
սիլէթ 'էօմրիւ՝ թէնպէլլէք, իսթիրահաթ
'էօմրիւ օլմայըպ, իլլա ըուհանի ճիհատ
'էօմրիւ տիր. ամմա «Իմանըն էյի ճիհատը» (1
Տիմ 6. 12) տըր, մուվաֆֆազ օլան ճիհատ տըր :

Թախսիա ի նէֆա՝ իղվատան մու'աֆ
օլմայը ինթամ էթմէզ իսէտէ, հաճա Ալ-
լահա, իղվայա դալիպ օլմայը իհսան էտէր :
Իման իլէ քէնտիմիզի Բապպ Յիսուսն սի-
յանէթիկնէ թէսլիմ էթտիլիմիզ թադտիր-
տէ, հագիգաթը հալտէ օպիլի հըֆզ է-
տէր : Ղազապլանմազ վէ թիթիլլէնմէք
մուգատտէմա թապի'թըմըլ կքէն պիլէ շիմ-
տի էն 'աքսի վէ չարփըզ հալ ու քէյֆիլէթլէր
թահթընտա պիլէ սաքին վէ ըահաթ գալպ
թաշըյա պիլիլիլ : Ագտէմճէ էնտիլէ էթ-
մէյէ մէյյալ իտիք, վէ շիմտի իղվա օլու-
նուր իսէք պիլէ, երնէ հէր ազլտան իւս-
թիւն օլան տէրունի պիր սէլամէթէ մալիք
օլուրուզ : Ախէրլէրին մուվաֆֆազիլէթիկնէ
հասէտ էթմէյէ իղվա օլունտըղըմըլ սըրա-
տա, Բապպ Յիսուսա սըղընմազըլլէ մէսըուր
օլմաղա պիլիլ մուգթէտիր գըլար : Տար
ֆիլըրի օլմաղա, վէ ալիլէրի նահագ-
սուրէթտէ հիւքմ էթմէյէ իղվա օլունտը-
ղըմըլ հէնկեամտէ, իման վէ ի'թիմատ՝
Քրիստոսըն մուհապպէթիկնին նէվ'ինտէն
պիր մուհապպէթ իլէ գալպիմիլի մալամալ
գըլար : Քէնտիմիզի Ալլահա թէսլիմ էթ-
մէքլիլին նէթիճէսի օլմազ իւզրէ, կիւնահ

արթըգ պիղէ մուսալլաթ օլմայաճագ տըր (Րօմ. 6. 14), վէ Րուհտա սիւլիւք էթմէք լիյին նէթիճէսի օլմագ իւղրէ, թէն շէն վէթի իճրասընտա պուլունմայաճաղըզ (Գաղ. 5. 16): Վէ տիւշմէմիզ վագ'ը օլտըղընտա, — հայրֆիքի նիշէ տէֆ'ա տիւշերիզ — Բապպ Յիսուս պիղի թութմաղա դատիր եա իւթէքլի օլմատըղը սէպէպտէն տէյիլ, իլա պիղ Անա ի'թիմատ էթմէտիյիմիզ սէպէպտէն տիւշերիզ: Պինա'էն 'ալէյհ, տիւշտիւյիւմիւզտէ քէտէրիմիզ իքի գաթ օլուր: Տիւշմէք կիւնահ օլտըղը իյիւն քէտէր էտէրիզ, վէ տիւշմէք լիւզումնըզ օլտըղը էճիւտէն քէտէր էտէրիզ: Հիշ պիր թէք կիւնահ եօգ տըրքի, միւմին անը իճրա էթմէյէ մէճպուր օլտուն: Միւմին՝ Բրիստոսըն գուլլուղընա կիրմէք սայէսինտէ կիւնահա իթա'աթ էթմէք մէճպուրիյէթինտէն խէլա օլուր:

Իղվայա մուդալէմէթ վէ կիւնահա զալէպէ էթմէքտէ շու եէնի մուվաֆֆադէյէթիմիզ՝ իղվայը եէնի պիր ուսուլ իլէ գարչըլմագլըղըմըղըն սէմէրէսի տիր: Իղվա իլէ օղրաշմագլըղըն իքի թարիգի վար տըր: Պանա իղվա իսապէթ էթտիյինտէ,

պիւթիւն թապի'աթըմը անա գարչը գօմաղա թահրիք էտէրիմ, իրատէթիմին պիւթիւն գուլվէթիյլէ անա մուխալէֆէթ էտէրիմ, վէ եարտըմ տիլէմէք իւղրէ Ալլահա ֆէրեատ էտէրիմ. իղվա իւղէրինէ տօղրուտան հիւճում էտէրիմ, մաղլուպ օլմամագ գարարըյլէ հիւճում էտէրիմ, ճիւմլէ հագգ սա'իգալարը եարտըմըմա չաղըրըրըմ, վէ պէն պէնի տու'այա վէ Քէլամ Ուլլահը օգուլմաղա վէրերիմ: Պիրինճի թարիգ պուտըր: Իքինճի թարիգ պուլտան ֆարգըր օլուպ, շէօյլէ տիր: Իղվանըն եագլաշտըղընը կէօրտիւյիւմտէ, տէրհալ Բապպ Յիսուսա իլթիճա էտէրէք, Անըն միւշարէքէթիւնէ սըղընըրըմ: Պէն Անտէ գալըրըմ վէ իղվա պաշ կէօսթէրտիյի անտէ՝ «Եմ Բապպ, իղվա կէլիյօր, պէնի հըֆիզ էյլէ» տէյիւնիտա էտէրիմ, եա'նի ճանըմըն գուլվէթլէրինի մուգալէմէթէ թահրիք էտիպ, իղվայա գարչը գուլլանաճագ եէրինէ, անլէրի իման էթմէյէ թահրիք էտէր, վէ Բապպ Յիսուսա միւթէվէճճիհ գըլարըմ: Իքիսինտէ տէ ճէհտ էթմէք վար, վէ ճանըն շէտիտէն ֆա'իլ օլմասը վար, ամմա պիւրինճի ուսուլտա՝ իղվայա զալէպէ էթմէք

իշխան ճէհտ էտիյօրըզ . իքինճիտէ իսէ Բապպ իլէ միւշարէքէթի հըֆզ էթմէք իշխան ճէհտ էտիյօրըզ : Պօղոս՝ պու իքինճի ուսուլը՝ ա- տէթ էթմիշ օլարագ , «Բրիստոս Յիսուստա հայաթ բուհունըն գանունը պէնի կիւնահ վէ էօլիւմ գանունընտան ազատ էյլէտի» (Բօմ. 8. 2) տէյօր : Թախսիս ի նէֆա էթ- միշ օլան հէր միւմին պու ուսուլ իլէ հէր իղվայա զալէպէ էթմէյէ միւմթազ տըր :

Թէսիմիյէթ վէ թէվէքքիւլ իղվայա զալիպ օլմագտա քեամիլ մուվաֆֆադիյէթ հասըլ էտէր իսէտէ , պու մուվաֆֆադիյէթ միւճիպի իֆթիխար օլմազ , չիւքի մուվաֆ- ֆադիյէթ միւմինին շախսընտան գայնայան պիր շէյ օլմայըպ , իլլա Ալլահըն գուտրէ- թինին գուվլէթի նէթիճէսի տիր :

Պինաէն՝ ալէյհ , եէնի մուվաֆֆա- գիյէթ բուհանի զուրուր հասըլ էթմէքտէն իսէ , թէվազու՝ վէ հիւմ հասըլ էտէր : Միւ- մին՝ Բապպ Յիսուստա նէ գատար զիյատէ իլթիճա էտէրսէ , քէնտիսինին՝ աճիզլիյինի , էվլէթ , կիւնահքեար օլմասընը օլ գատար զիյատէ հիսս էտէր : Մալիւմի օլան կիւ- նահլարտան խէլաս պուլտուգճա , ագտէմճէ հիշ վէսվէսէ էթմէտիյի կիւնահլարա վա-

գըֆ օլուր : Բուհ իւլ Գուստ իլէ միւշարէ- քէթ էթմէքլիք , տէրունիմիզտէ օլան գուտ- սիյէթսիզլիյի պիզէ քէշֆ էտէր : Պիրքիմնէ Բրիստոսա նէ գատար զիյատէ թէսլիմ օ- լուր իսէ , կիւնահըն տէշէթի շէրլինի օլ գատար զիյատէ հիսս էտէր : Լաքին պու հիսս վէ պիլկի անը իւմիտսիզլիյէ գլաղուզ- լամազ : Կիւնահըն «արթաղընը» ինքեար էթմէզ . ամմա «կիւնահըն արթաղը եէրտէ ինայէթ զիյատէսիյէ արթաղընը» (Բօմ. 5. 20) տախի պիլիր : Վէ պու պիլի անը սիւրուր իլէ տօլտուրուր : Կիւնահըն գուվլէթի պէօյիւք իսէ տէ , գըյամ էթմիշ վէ հայյ օլան Բրիստոսըն գուվլէթի տահա՝ ազիմ տիր : Կիւնահըն հասըլ էթտիյի զի- յան պէօյիւք իսէ տէ , Ալլահըն խէլասը անը թաճիր էթմէյէ քեամիլէն քեաֆի տիր : Կիւնահ ինսան թապի՝աթընըն տէրինլիքլէ- րինէ կիրմիշ իսէ տէ , Բրիստոս Բուհ իւլ Գուստը վասըթասը իլէ տահա տէրինէ կի- րէ պիլիր , վէ կիւնահը օրատան թարտ էտէ պիլիր : Գուստիյէթտէ նէշլ ու նէմա պուլտուգճա , կիւնահ հիսսի արթար իսէտէ , կիւնահ հիսսի տախի արթաղգճա , Բապպ Յիսուստա օլան իման վէ իթիմատըմըզ տէ-

ընկնելու. վէ պիւրիւզ քի Յիսուս Քրիստոս «Անրն վասիթասըյա Ալլահա թէգարրիւպ էտէնլէրի քեամիլէն խէլաս էթմէյէ գատիր տիր» ('Իպր. 7. 23) :

2. Թէսլիմիյէթ վէ իմանն իքինճի սէ-մէրէսի՝ Տիւշմէյիք գորգուսընսան գուր-թուրնագ վէ ախրէքսէ խէշասա նա'իլ օլ սնադընա սաի'ր գալի էմնիյէթէ մա-լիք օլմագ տըր :

Պու խուսուս՝ Բապպա իմանըմըզն արթմասընըն թապի'ի նէթիճէսի տիր : Վէ նէ ազիմ՝ պիր պէրէքէթ ի իլահիյէ տիր : Տիւշմէք գորգուսը ալթընտա եաշամագ՝ ճիտտի խրիսթիանա միւճիպի 'ազապ վէ Քրիստոսըն իսմինէ հագարէթ տիր : Պուն-տան մա'տա զա'աֆ մէնպա'ը տըր : Մաղ-լուպ օլաճաղըմ տէյու գորգան քիմսէ զա-թէն մաղլուպ օլմուչ սայըլըր : Քէզալիք տիւշէրիմ տէյու գորգան խրիսթիան զա-թէն տիւշմիւչ սայըլըր : Բապպըն գալմըն-տան օլան պինլէրճէ քէսանըն հալի հէման պէօյլէ տիր : «Պիւթիւն 'էօմրլէրինտէ էօ-լիւմ գորգուսը սէպէպիյլէ գուլըզա միւպ-թէլա» տըրլար : Շէյթան՝ անլէրէ քէնտի-սինին գուլվէթլի վէ մուգավէմէթ էտիլէ-

մէզ խտիյինի ինանտըմաղա մուվաֆֆագ օլմուչ տըր : «Կիւնահսըզ քէմալ» խաթա-սընտան անլէրի օլ տէրէճէ սագընտըրմը տըր քի , տահա պէօյիւք պիր թէնլիքէ իչի-նէ , եանի կիւնահլը քէմալըզլըզ խաթասը իչինէ անլէրի տիւշիւրմիւչ տիր : Մատամ քի կիւնահա տողրու մէյլ ի թապի'ի մահվ էտիլմէյիպ , թա էօլիւմ սաթթընա գա-տար միւմինտէ պագի գալըյօր , իմտի գը-յաս էտիլիյօր քի , իշպու մէյլ հէր հալտէ կիւնահլը թէֆէքքիւր եա քէլամ եա ֆի'իլ շէքլինտէ զահիր օլմալը տըր : պինանէն 'ա-լէյհ էօմր , մաղլուպիյէթ վէ կիւնահ վէ մէյուսիյէթ իլէ տօլու օլմալը տըր : Թապիր ի ախէրլէ , մատամ քի կիւնահ միւմքին տիր , էօյլէ իսէ կիւնահ պիզզարուր մէվ-ճոււ օլմալը տըր տէյու խաթինթամ էտիյօր-լար : Պու տույղու անլէրի իւմիտսիզ վէ սինիրսիզ գըլըյօր : Իղվայա գարշը գօյ-տուզլարընտա , վէ շէրիր տույղուլար իլէ չէքիշալիլէրինտէ , հէր հալտէ եէնիլէճէյիզ մէմուլիլէ ճէնքլէչիյօրլար , վէ պու մէմուլ անլէրի պիթթապի'ի մաղլուպիյէթէ կէօթիւ-րիւյօր :

Պէր'աքս , ճան Բապպ Յիսուսա քեա-

միլէն թէպիւմ՝ օլտըղընտա, նէ՛ 'աղիւմ թէպէտտիւլ վադը՝ օլուր : Գրիստոսա ի՛թիւմաա վէ իլթիճա էթմէք սայէսինտէ հադիգաթէն խէլաս . քէսպ էտիյօրուզ, վէ տէրունտէ դօրգու զաիլ օլուպ, անրն եէրինի իւմիտ զապթ էտիյօր : Կիւնահա գարշը միւճահէտէ էտէն պիզ . քէնտիւմիզ օլմայըպ, անճադ պիզտէ օլան Գրիստոս օլտըղընը խաթըրլատըղմըզ թագտիրտէ զալէպէ չալաճաղըմըզա էմին օլարագ պու բունանի միւճահէտէյէ կիտէրիզ : Եագընէն պիլիբիզ . քի հէր չէյտէ «Պիզի սէվէնին վասիթաւսըյէ պիլ . քիւլլիյի զալիպ օլուրուզ» (Բօմ. 8. 37) : Գօրգունըն միւնտէֆի՝ օլմասը վէ չէյթանա զալէպէ չալաճաղըմըզա էմին օլմագըղըմըզ, էօմրիւմիւզտէն պիր սիյահ պուլութը տէֆ՝ էտէր : Արթըզ տաիմա Ալլահըն մուհապպէթինտէ եաշամագըղը վէ Անըն սիմասընըն նուրույէ ըսընմագըղը միւմքին գըլար :

3. Պիր պաշգա սէմէրէսի Սէրամէք տիր :

Սէլամէթտէ օլմագ, Մուգատտէս 'Էօմըրին պէլլի պիր սըֆէթի մախտուտէսի տիր : Սէլամէթ Խէլասքեարըն էն շիրին 'աթիյէլէրինտէն պիրի տիր . Բէնտինին գալ-

մը օլան հէր ատէմէ վէրմէք իսթէտիյի պիր 'աթիյէ տիր : «Սիզէ սէլամէթ պրագըրըմ, սիզէ պէնիւմ սէլամէթիւմի վէրիւրիւմ» (Յուլհ. 14. 27) :

Լաքին նիչէ խրիսթիանլար սէլամէթ պէրէքէթինէնաիլ տէյիլ տիրէր : 'Էօմրէրի զայրի միւմինլէրին էօմրիւ կիպի էնտիչէ վէ բահաթսըղըզ . իլէ տօլու տըր : «'Ինտ Ուլլահ սէլամէթէ» (Բօմ. 5. 1) մալիք տիրէր . ամմա «Ալլահըն սէլամէթինէ» (Փիլիպ. 4. 7) հիչ մալիք տէյիլ տիրէր : Եիւքէրի ալթընտա ա՛հ չէքէրլէր, վէ էնտիչէլէր իչինտէ միւզթաւրիպ օլուրլար, վէ տիւնեա տախի՝ «Իմ տի պու նէ՞ ճինս տին, վէ Գրիստոս նէ՞ կէօնա պիր Խէլասքեար իմիչ» տէյիւ միւթէհայյիր օլուր : Իշպու բահաթսըղըզն վէ սէլամէթսիզիյին սէպէպի, ճիւմլէ թաւրիզլէրինի Բապպա թէպիւմ էթմիշ օլմամալարը տըր . ճիւմլէ էնտիչէլէրինի Անըն իւզէրինէ պրագմը տէյիլ տիրէր (1 Պետ. 5. 7) : Զիրա քեամիլ թէպիւմիյէթ վէ թէվէքքիւլ իլէ Բապպա սըղընան ճանտա ըրմագ կիպի տէրին պիր սէլամէթ, հէր 'ադըտան 'ալի օլան սէլամէթ (Փիլիպ. 4. 7) մութլագա վադը՝ օլաճագ տըր :

Հէր հալտէ պէօյլէ օլաճաղը պէտիհի տիր : Զիրա էնտիշէմիղի Րապպա պրազ-տըղըմըլ թագտիրտէ , պիղ քէնտիմիղ էնտիշէտէն դուրթուրուրուզ : Քեամիլէն թէսլիմ օլմուշ ճանա Ալլահ տէլալէթ էտէր : Կէօղիւմիւղիւ Րապպա տիքտիյիմիղտէ , Անըն կէօղիւ իւղէրիմիղտէ օլարազ պիղի իրշատ էտէճէք տիր (Մէզ. 32. 8) : Ալլահըն 'իղլէթինի արայան ճանա Ալլահըն իրատէթի աշիքեար օլուր : Ալլահըն իրատէթինի թանըյըպ իճրա էթմէք՝ սէլամէթէ նաիլ օլմանըն շարթը տըր (Ես. 48. 18) : Թարիգլէրիմիղի Րապպա ըամարլատըղըմըլտա , միւսթագպէլ հագգընտա տախի էնտիշէ էթմէքտէն աղատ օլուրուզ , վէ «կիւն պէ կիւն» եաշամագ նէ օլտըղընը էօյրէնիրիղ : Զօճուգլուգ էյամընա 'ալտէթ էթմիշ օլուրուզ . միւսթագպէլ վէ միւմքին օլան շէյլէր հագգընտա էնտիշէ էթմէյիղ . հէր շէյի Փէտէրիմիղին էլինէ թէսլիմ էթմիշ օլուրուզ :

«Նատիպիմ եէտինտէ ,

Նէտէն գօրգընն պաշըմ .

Փէտէր էլի հագգընը եէրտէ ,

Տէօքէր մի կէօղ եաշըմ»

4. Տէօրտիւնճիւ սէմէրէ՝ Սիւրուր տըր :

Հէր միւմին զայրի միւմինին թանըմատըղը պիր սիւրուրա մալիք տիր : Մաղֆէրէթ մէսէրրէթի սէմանըն մէսէրրէթինին պիր նիւմունէսի տիր : Քեամիլ թախսիսի նէֆս եէնի պիր սիւրուր զամմ էտէր : Նիշէ միւմինէր պու սիւրուրտան մահրում տըրլար , վէ Րապպըն գալմընըն տէրունինտէ սիւրուրուն ֆըգաանը ինճիլին զաֆէրեապ օլմասընա մանի՝ օլան պիր խուսուս տըր : Էկէր պիղիմ սիմամըլտա գանա՝աթ վէ սիւրիւր կէօրիւնմէզսէ , Քրիստոս առէմի գանի՝ վէ մէսրուր գըլար օլտըղընա տիւնեա նաւըլինանսըն :

Քրիստոստա մէսրուր օլմագ՝ Քրիստոսա պիլքիւլիյէ թէսլիմ օլմագլըղըն սէմէրէսի տիր : Թախսիսի նէֆս սա՝աթընտա ճանտա սիւրուր տալիասը գապարըր : Պու «թա՝րիֆէ կէլմէզ վէ մու՝աղզէզ» պիր մէսէրրէթ» տիր (1 Պեա. 1. 9) : Ճանը տօլտուրան , ճանը տօյուրան , ճանը զապթ էտէն , վէ Ալլահ կիպի էպէտի օլան պիր սիւրուր տըր : Պու սիւրուր քէտէրի իխրաճ էթմէզ , աւմա քէտէրտէն տէրին տիր , վէ քէտէրի զապթ ու իտարէ էտէր : Պիղլաթ Քրիս-

տոսըն թաշտըղը մեսերրէթ տիր : Վէ պիզ Անտէ գալտըղմը թագտիրտէ , Անըն մե- սերրէթի պիզտէ գալըր վէ պիզիմ մեսեր- րէթիմիզ միւքէմմէլ օլուր (Յուլճ. 15. 11) :

Յ. Էն պէլլի սէմէրէ՝ Բապպ Յիսուսը Եննի պիր թարգսա թանըռնագ Տըր :

Էն զիգըլմէթ՝ աթիյէ պու տըր, վէ ախէր ճիւմէ պէրէքէթլէր պունտա միւնտերիճ տիր : Յիսուսա պիլ քիւլլիյէ թէսլիմ օլուպ , Անա քեամիլէն ի՛ թիմատ էթմէյէ պաշատը- ղըմըղտա, Օ պիզիմ նազարըմըղտա թէպէտ- տիւլի հիյէթ էտէր , ճէլալ կիյինիր : Քը- րիստոս՝ թէսլիմ օլան գալպին իչինէ կիրէր (Վահ. 3. 20) : Գափու աշըլըր , վէ Խէլաս- քեար կիրէր : Վէ Օ կիրտիքտէ՝ ճէլալը ճանըն իւղէրինէ՝ աքս էտէր , վէ Յիսուսը պու թարգտա կէօրիւպ թանըմագ թէճրի- պէի բուհանիյէմիզ տա՛իրէսինտէ ինգըլապ հասըլ էտէր :

(ա) Անա ինանըռնըզ Քէվզ Էլ՝ աճէ գալիյէնիր : Անըն Ալլահ օլտըղընը թանը- րըզ : Բուհ իւլ Գուտս Անը պիզէ Ալլահ տէ- յիւ քէշֆ էտէր , վէ պիզ Անըն հուզու- բունա գափանըպ Անա սէճտէ գըլարըզ : Անըն գատիրի մութլագ իտիյինի պիլմէք

պիզէ քէյֆ վէրիր , վէ գուտտուս օլան զաթը մահաուտ տէյու թանըմագտան ֆա- րիզ օլուրուզ : Պիզտէ զիյատէսիյլէ իչէ- մէյէ գատիր օլտըղընա ինանմամըզ հասէ- պիլլէ , իչէմէսի իչին Անա զիյատէ միւն- թագիր օլուրուզ : Կիւնահտան խէլաս օլ- մագ , լութֆտա պէօյիւմէք , խըտմէթտէ միւսմիր օլմագ , — պու չէյլէրի ագտէմճէ իմքեանսըզ կիպի կէօղէտիր իքէն , չիմտի գալիէն մէմուլ էտէրիզ : —

(բ) Անա մուհարպպէթիմիզ Քէվզ Էլ՝ աճէ թէգալէիւս Էճէր : Բուհ իւլ Գուտս թէսլիմ օլմուշ ճանտա Քրիստոսը թազիզ էտէր : Վէ՝ այնի Բուհ իւլ Գուտս վասի- թասըլա Ալլահըն մուհապպէթի գալպիմի- ղէ տէօթիւլիւր (Բուհ Յ. 5) : Անըն մուհապ- պէթի պիզիմ մուհապպէթիմիզի թութուշ- տուրուր վէ Եննի պիր չիտտէթ իլէ՝ ալէվ- րիզ գըլար : Բապպըն պիլկիսինտէ պէօյիւ- տիւքճէ լութֆտա տախի նէշվ ու նէմա պուլուրուզ : Ալլահըն պիզէ օլան մուհապ- պէթինի հիսս էթմէքտէ պէօյիւտիւլիւմիւզ նիսպէթտէ պիզիմ Ալլահ օլան մուհապ- պէթիմիզ տախի արթար : Թէսլիմի նէֆու էթմիշ օլան քիմսէյէ Բուհ իւլ գուտս՝

Քրիստոսըն մուհապպէթինի եէնի պիր
թարզտա .քէշֆ էթմէսիյլէ, օլ գալպտէ
տախի Քրիստոսա տօղրու եէնի պիր 'աշգ
գայնար:

«Ահ, պու 'աշգ պէտէլինէ,

'Աշգ տօղսուն պու գալպիմտէ,

նէ .քէրիմ տօսթըմսըն սէն,

Ունութմամ պէն էպէտէն»

(Գ) Այրահըն ֆէրաւընա տօղրու պիր
եէնի իշքիհա ուշանըր: Քրիստոսը զիյատէ
զիգըյմէթ կէօսթէրէն հէր շէյ Քիթապը
Մուգատտէսի տախի զիյատէ գըյմէթլի
գըլար: Քրիստոսուն ճէլալընը զիյատէ կէօր-
տիւքճէ, Անը թէմամէն թանըմաղա զի-
յատէ հասրէթ չէքէրիզ, վէ Անը պիզէ
.քէշֆ էտէն .քէլամա զիյատէ իշթիհա իլէ
նաղար գըլարըզ: Բապպա նէ գատար զի-
յատէ սէճտէ գըլար իսէք, Անըն՝ .քէլամ-
տան կէլէն սէսինէ տախի օլգատար հիւր-
մէթիմիզ արթար: Մուգատտէս 'էօմրտէ
պագի գալմանըն շարթլարընտան պիրի՝ Ալ-
լահըն Քէլամընը սըգ սըգ վէ ճիտտէն մէշգ
էթմէք օլտըղընտա շիւպհէ եօգ տըր:

(Դ) Տու'ասան քէշեզգիւզ երմեֆ վագը'
օղուր: Ալլահըն սէօյլէտիյինի իշթիմէք պի-

զէ .քէյֆ վէրտիյի միսիլլու, Ալլահա սէօյ-
լէմէք տախի .քէյֆ վէրիւր: Մուգատտէս
'էօմր տու'ա էօմրիւ տիր: Տու'ա միւշարէ-
.քէթ տէմէք տիր: Բապպ Յիսուս պիզիմ'
նաղարըմըզտա ճէլիլ կէօրիւնտիւյիւնտէ,
տու'ա տախի պիզէ եէնի պիր սէֆա օլուր,
վէ Անըն իլէ միւշարէ.քէթ էթմէյէ հասրէ-
թիմիզ արթար:

(Ե) Այրահըն գալիմընա տօղրու եէնի
պիր մուհապպէթ ուշանըր: «Հէր .քիմ .քի
Յիսուսուն Քրիստոս իտիյինէ ինանըր իսէ,
Ալլահտան տօղմուշտըր, վէ հէր .քիմ .քի
թէվլիտ էտէնի սէվէրսէ, Անտէն թէվլիտ
օլունանը տախի սէվէր» (1 Յովհ. Ե. 1):
Յովհաննէս Առաքեալ՝ թէճըրպէսիյլէ պէօյ-
լէ օլտըղընը պուլտու. պիզ տախի պէօյլէ
օլտըղընը պուլուրուզ: Բէիսիմիզ օլան Քը-
րիստոսա եագլաշտըղըմըզ նիսպէթտէ եէկ-
տիկէրիմիզ տախի եագլաշտըրըզ: Յիսուսը
չէտիտէն սէվմէք՝ Բապպըն գալմընը չէտի-
տէն սէվմէքիյի՝ թէվլիտ էտէր:

(Զ) Էն 'ալասը՝ Քրիստոսըն պիզսէ սա-
ֆիմ օյսըղընը սապըգա հիսա էքսիյիմիզ-
սէն սէրիմ պիր քարզսա հիսա եսէրիզ, վէ
պու իթթիլա՛լ տէրունի 'ալէտտէվամ տէ-

ընկնելիւր վէ միւհքէմէնիւր : Հուզուրը իլա-
հիյի հիսս էթմէքլէք թախսիս ի նէֆս էթ-
մէմիշ օլան գալպտէ զա'իֆ վէ տէվամարդ
պիր տույղու իքէն , թէսլիմ օլմուշ օլան
գալպտէ տէվամը վէ հաքիմ օլան հիսս
օլուր : Նիշէ 'էօմրլէրին զա'իֆ վէ տէվամ-
արդ օլմասընըն սէպէպի Ալլահըն հուզու-
րունա տէվամը վէ տէրին թարգտա միւթ-
թալի' օլմամալարը տըր : Թէճըրիպէ ի բու-
հանիյէլէրի եուֆգա տըր , չիւնքի տէրուն-
լէրինտէ Ալլահա աղ մալիք տիրէր : Ճիւմ-
լէ թէֆէքքիւրլէրինտէ Ալլահ մէվճուտ տէ-
միլ տիր : Ալլահը խաթրա կէթիրմէք՝ ան-
լէր իչիւն խուսուտի պիր ճէհտ թալէպ է-
տէն պիր ֆիիլ տիր : «Պէրաղաթ էթմէ-
յէրէք տու'ա» էթմէղլէր : Քրիստոստա
գալմաղլար : Իզվա կէլտիյինտէ անլէրի գա-
լմտան տիշարըտա բասթ կէթիրիւր վէ պիթ-
թապի անլէրի մաղլուպ գըլար : Ամմա
գալպ Բապպ Յիսուսա թէսլիմ օլմուշ իսէ ,
Քրիստոս անըն եանընտա թէմէքքիւն էտէր
(Յովհ. 14. 23) : Օլ զէման՝ պիղ քէնտի
մէվճուտիյէթիմիղի հիսս էթտիյիմիղ մի-
սիլու , Բապպըն հուզուրընը տախի հիսս
էտէրիղ : «Անընլէ եաշարըղ վէ հարաքէթ

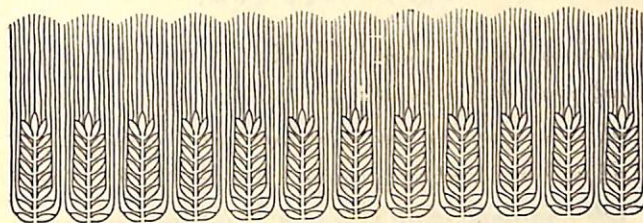
էտէրիղ վէ մէվճուտ իղ» : Վէ էօմրիւմիւղ
տէվամ էթտիքճէ Անըն հուզուրընըն շու-
հիսսի տէրինլէնմէքտէ օլուր : 'էօմրիւմիւ-
ղիւն մէրքէղինտէ Քէնտիսի ճալիս տիր ,
վէ հէր շէյի Անա թապի' գըլմագ վէ հէր
միւհթաճ օլարղըմըղ զէմանտէ Անըն եար-
տըմընա սըղընմագ պիղէ թապի'աթ հիւք-
մինէ կէշէր : Ինսանի հայաթ վէ իլահի հա-
յաթ , զանն էտէրսին եէք վիւճուտ օլուր ,
վէ պիղիմ հայաթըմըղ թագտիս օլունուր :
Ալլահ իլէ եիւրիւրիւղ , Քրիստոստա գալը-
րըղ : Ալլահըն մուհապպէթինտէ եաշարըղ՝
«Քրիստոս իլէ պէրապէր սալպ օլունտում»
վէ արթըղ պէն եաշամայօրում , անճագ
Քրիստոս պէնտէ եաշայօր . չիմտի իսէ
թէնտէ եաշատըգճա պէնի սէվէն վէ Քէն-
տիսինի պէնիմ իչիւն թէսլիմ էտէն Իպն
Ուլլահա օլան իմանլէ եաշարըմ» (Գաղ. 2. 20) :

Էյ տօսթում , թէսլիմիյէթ ֆի'լինին վէ
թէվլէքքիւլ վաղ'իյէթինին միւնթիճ օլարըղ
Մուգատտէս 'էօմր իշթէ պու տըր : Ղալէ-
պէ 'էօմրիւ , Իթմինանը գալպ 'էօմրիւ ,
Սէլամէթ 'էօմրիւ , Սիւրուր 'էօմրիւ , Անտէ
Բապպ Յիսուսըն թա'ղիղ օլունտըղը 'էօմր ,
Քրիստոս իլէ տէվամը միւշարէքէթ 'էօմ-

ըիւ : Ալլահըն սէնի տա՛վէթ էթաիյի 'էօմր
պու տըր : Տա՛վէթի գապուլ էթմիշմիսին :
Մուգատտէս 'էօմր եաշմյօրմըսըն : Պիւքիւլ-
լիյէ Բապպըն օլմիշմըսըն : Շու պէյթի
վիճտանէն թէրէննիւմ էտէպիլիմիսին :

«Եաշար իսէմ Գրիստոս իչիւն ,
էօլմէք իսէ քեար տըր պիւթիւն .
Փէտա օլտուն Սանա ճանըմ ,
Բապպըմ Խէլապեարըմ :

Եաշարըմ պէն սէնին իչիւն ,
Չիւն Սէն էօլտիւն պէնիւմ իչիւն .
էօլիւրիւմ հէմ 'աչգըն իչիւն :
Բապպըմ Խէլապեարըմ :

Պ Ա Պ Ե .

ՃՕՇՂՈՒՆ ՀԱՅԱԹ

«Հէր քիմ քի պանա իման էտրսէ
... պաքնընսան իրի սու ըմապ-
լարը ներեան էտնէք իր :»

Յովն. 7. 38 :

«Լափն իւզերինիզէ Բուհ իւլ
Գուսս կէշիյինէք քէսպի գուսրէք
էտնէքսինիզ :» Ամալ. 1. 8 :

ԵՅԵՆՏԻՄԻՉ տէյօր քի՝ «էկէր պիր
քիմսէ սուտան վէ Բուհտան տօղմազ-
սա , Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ կիրէմէզ»
(Յովհ. 3. 5) : Թէքրար տէյօր՝ «Հէր քիմ
պէնիւմ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ սուտան ի-
չէրսէ , իլ էլ էպէտ սուսամազ : Ամմա անա
վէրէճէյիմ սու անըն տէրունինտէ էպէտի
հայաթ իչիւն գայնայան սու փունարը օ-

լաճագ տըր» (Յովհ. 4. 14) : Վէ թէքրար տէյօր՝ «Հէր քիմ քի պանա իման էտէրսէ . . . պաթնընտան տիրի սու ըրմագլարը ճէրէեան էտէճէք տիր» (Յովհ. 7. 8) : Իմ տի հայաթ վար, զանի եախօտ տօլլուն հայաթ վար, վէ ճօղուն հայաթ վար : Ալլահ հայաթ ք բուհանիյէ վէրտիյինտէ, անըն տօլլուն հայաթա թէհաւիլիւլ էթմէսինի վէ տօլլուն հայաթըն տախի ճօղուն հայաթա թէհաւիլիւլ էթմէսինի արղու էտէր :

Ճօղուն օլմագլըգ Մուգատտէս 'Էօմրին պիր զարուրի սըֆէթի տիր : Գուտսիյէթ պիղզարուր ֆէտա ի նէֆս էթմէքլիյի ֆարզ էտէր : Վէրմէք իսթէյէն պիր հալ ք բուհանի տիր : Քրիստոս մուգատտէս օլտուղու միսիլլու պիղ տախի մուգատտէս օլտուղումուղտա, վէրմէք ալմագտան զիյատէ միւսլարէք օլտուղունու հիսս էտէրիզ : Թախսիս ի նէֆս էթմիշ օլան միւմին՝ խէլաս օլմուշ իտիյինտէն տօլայը մէսրուր օլուր : Խէլասքեարտան վէ Անըն միւլքէմմէլ խէլասընտան տօլայը իֆթիխար էտէր : ամմա խըղմէթ էթմէք իւղրէ խէլաս պուլմուշ իտիյինի տախի ունութմագ : Պաշ-

գալարըն միւսլարէք օլմասընա տա'իր թաշտըղը արղու՝ քէնտիսինին կէօնէնտիյի տէրունի պէրէքէթին տէրէճէսինի թա'եին էտէր : Ալլահըն մուհապպէթինի պաշգալարա թանըթմագ պապընտա խահիշի իսպաթ էտէր քի Ալլահըն մուհապպէթի քէնտիսին գալպինէ տէգքիւլմիւշ տիր : Զայ՝ օլմուշարըն խէլասը իշիւն ճէհտ էթմէյէն քիշինին թախսիս ի նէֆս սախթէ օլուպ, մէսէրրէթ վէ սէլամէթի տախի եա հիշ եօգ տուր, եա տա փէք մուվագգաթ տըր : Հագիգաթէն թախսիս ի նէֆս էթմիշ օլան միւմինին տէրունին տէրունինտէ ճանլարըն բուհանի խէլասա կէլմէլէրի իշիւն տէրին պիր խահիշ ճօշար : Պաշգա կէօնէ օլմասը իմքեանսըղ տըր : Քրիստոս քէնտիսինէ էօյլէ սէվիլիւլիւ օլմուշ վէ անը օլ տէրէճէ պէրէքէթ իլէ տօլտուրմըշ տըր քի, պաշգալարըն տախի 'այնի պէրէքէթէ նա'իլ օլմասը իշիւն պիր հըրս, էվիլէթ, պիր աղըր անը զապթ էտէր : Քրիստոսըն մուհապպէթի արթըգ նէֆս իշիւն եաշամասընը իմքեանսըղ գըլար : Շահիտ օլմաղա տալէթ օլունտուղունու վէ Քրիստոս թարաֆընտան էքիլիք էթմէյէ իրսալ օլունտու-

ղունու պիւնրէք Քրիստոս իշխն ճանլար
գազանմաղա հասրէթ չէքէր : Վէ պու հաս-
րէթ՝ զայ՝ օլանը արայըպ պուլմաղա կէլ-
միշ օլան Ձաթ իլէ միւշարէքէթ էթմէսի-
նին սէմէրէսի տիր :

Ճան գազանմաղ իշինտէ մուվաֆֆազ
օլմագ իշին Րուհ իւլ Գուտսըն 'աթիյէ-
սինէ միւհթաճ իզ : Է՛յ տօսթում, պէլքի
սէնին էօյրէնմէք կէրէք իտիյին խոսուս
պու տըր : Պէլքի հալըն չէօյլէ տիր . ճան-
լար գազանմաղա չէտիտ արզուն վար ,
ամմա պու պապտէ եափտըղըն ճէհտէր
տա'իմա հիչէ չըգարլար : Յիսուս հագգըն-
տա շունա պունա սէօյլէրսին , ամմա սէօյ-
լէտիյին քիմսէլէրի իլզամ էտէճէք եէրինէ
իզզապ էտէրսին : Րուհանիճէ գօնուշուպ
կէօրիւշմէք մագսէտիյէ պիր խանէյէ կի-
տէրսին , լաքին սէն քէնտինի վէ տօսթլա-
ընը մահճուպ գըլարագ տէօնէրսին : Կի-
րակի Մէքթէպինտէ տէրս վէրիւրսին , ամմա
սընթըն մա'մուր օլմագ : Վա'ղ էթմէյէ
չալըչըրսըն , ամմա ճէմա'աթըն տաղըլըլ
եա ույուգլար : Վէ հէր եափապիլէճէյինի
եափմը իքէն պօշա չըգտըղընը կէօրմէքլէ
իւմիտսիյիյէ տիւշէրսին , վէ պարի պէն

պու իշտէն էլ չէքէյիմ, պէն Րուհանի իշ
իլէմէյէ միւսթա'իտ տէյիլ իմիշ իմ կիպի
թէֆէ.քըիւրլէրէ տալարսըն , վէ սէպէպինի
տէ անլամաղսըն : Լաքին ազաճըգ միւթա-
լա'ա էտէրսէն , մուվաֆֆազգիյէթսիյիյին
սէպէպինի պուլուրսուն : Սէպէպ շու տըր .
'էօմր տա'իրէսինտէ եափտըղըն խաթայը
խըտմէթ տա'իրէսինտէ տախի եափմըչսըն :
Թէճրիպէ ի Րուհանիյէյէ մալիք օլմագ Րու-
հանի իշ իլէմէյէ ատէմի միւսթա'իտ գը-
լար գանըչընտա պուլունմուշսըն : Պու գա-
նըշ եանըշ տըր : Րուհանի իշտէ մուվաֆ-
ֆազ օլմագ իշին կէրմիյէթտէն վէ զայ-
րէթտէն ֆաղլա պիր չէյ լաղըմ տըր :
Էկէր Ալլահըն իշինի իլէմէք իսթէյօր
իսէք անը իլէմէյէ միւսթա'իտ օլմալը
իզ , Րուհ իւլ Գուտս վասըթասըլլէ
թէհիյէ վէ թէճհիզ էտիւմիշ օլմալը իզ :
«Գուտրէթլէ տէյիլ վէ գուվլէթլէ տէյիլ,
անճագ պէնիմ Րուհումլա տէյիլ Բապպ
իւլ ճիւնուտ պույուրուր» (Ձաք. 4. 6) :

Բապպըմըղըն միսալընա պագ . Յիսուս
տօղուշունտան մուգատտէս , լէքէսիզ վէ
Րուհ իւլ Գուտս իլէ տօլու պիր Ձաթ իտի :
Հէր տագիգէ Անըն 'էօմրիւ Փէտէրին՝ ին-

տինտէ մագպուլ իտի : Երնէ տէ նազարէ-
թին սիւքիւնէթինի իխլալ էտիպ մէլէքիւթ
Ուլլահը թէպչիր էթմէզտէն Բուհ իւլ Գուտս
իլէ վաֆթիզ օլունար, վէ պու եօլ իլէ
մէմուրիէթ ի 'ալէնիյէսի իչիւն հազըրլան-
տը : Յորդանանըն սուլարընա կիրտի, վէ
սուտան չըգար իքէն՝ սէմավաթ աչըրտը վէ
Բուհ Ուլլահ կէօյէրճին շէքլինտէ նազիլ օ-
լուպ, Անըն իւզէրինտէ գարարլաշտը : Վէ
օլ զէման Յիսուս Բուհըն գուվլէթիյլէ իշ-
լէմէյէ պաշատը :

Առաքեալարա պագ : Անլէր Ալլահ ա-
տէմլէրի օլուպ, չօգտան պէրու Յիսուս իլէ
րէֆագաթտա օլմուշար իտի : Անըն էօլ-
տիւյիւնիւ կէօրմիւլլէր իտի . գըյամընտան
սօնրա Անը կէօրմիւլլէր իտի, վէ Անըն շա-
հիտլէրի օլմաղա տա'վէթ օլունմուշար ի-
տի : Լաքին Յիսուս հագգընտա մա'լիւմաթ-
լարը, Յիսուս իլէ րէֆագաթլարը վէ թէճ-
րիպէ ի րուհանիյէլէրի Անը թէպչիր էթմէք
իչինէ քեաֆի օլմամըշ իտի : Բապպ անլէրէ
«Իւզէրինիզէ Բուհ իւլ Գուտս կէլտիյինտէ
քէսպի գուտրէթ էտէճէքսինիզ» (Ա'մալ. 1. 8)
տէմիշ իտի . վէ օլ գուվլէթի ալ-
մագսըզըն վա'զ էթմէմլէրինի էմր էթմիշ

իտի : «Սիզ իսէ եօգարըտան գուվլէթլէ
կիյտիրիլինճէյէ տէկին Երուսաղէմ շէհրին-
տէ իգամէթ էտինիզ» (Ղուկ. 24. 49) .
Բուհ իւլ Գուտսուն գուվլէթինտէն զայրի
պիր գուվլէթլէ իշլէմէքտէն իսէ հիշ իշլէ-
մէմէք տահա խայըլը օլաճաղընը Բապպ
պիլիր իտի : Պինա'էն 'ալէյհ Առաքեալար
պէքլէտիլէր : Վէ նէթիճէ նէ՞ օլտու : «Վէ
Պէնտէկոստէ կիւնիւ կէլտիլտէ, ճիւմլէսի
պիլ իթթիֆագ պիր եէրտէ հազըր օլտըգ-
լարը հալտէ, անսըզըն սէմատան շիտտէթլէ
էսէն ըիւզկեար սէսի կիպի պիր սէտա կէ-
լիպ՝ օթուրտուգլարը խանէյի պիւթիւն
տօլտուրտու : Վէ աթէշ տիլլէրի կիպի
թագսիմ օլունմուշ տիլլէր անլէրէ զահիր
օլուպ, հէր պիրինին իւզէրինէ գօնմասըյլէ,
ճիւմլէսի Բուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլա-
րագ, Բուհուն քէնտիլէրինէ նութգ էթ-
տիրտիյինէ կէօրէ ախէր լիսանլար թէքէլ-
լիւմ էթմէյէ պաշատըլար» (Ա'մալ. 2. 1-4) :
Պու Բուհուն գուվլէթիյլէ Պետրոս վա'զ
էթտի, վէ պիր կիւնտէ իւշ պին քիժի
Բապպա տէօնտիւ :

Իմտի աչիքեար տըր քի Յիսուս իչիւն
իշլէմէք գուվլէթի, Յիսուս իչիւն ճանլար

գազանմազ գուլվէթի Ռուհ իւլ Գուտսըն
'աթիյէսի իլէ կէլիւր : Հէր քիմին իւզէրինէ
Ռուհ իւլ Գուտս տէօքիւլիւր իսէ , օլ քիմնէ
ճօշղուն հայաթա մալիք օլուր : Ռուհըն պու
'աթիյէսինէ նա'իլ օլան քիմնէնին պաթ-
նընտան տիրի սու ըրմագլարը ճէրէեան
էտէր : Սէն տախի , տօսթուս , մուվաֆիազ-
ճան ալճըսը օլմագ իսթէրսէն , Ռուհ իւլ
Գուտս իլէ տօլմալըսըն :

Ռուհուն պու 'աթիյէսի քէմսիս ի գաշպ
'ամէլինտէն ֆարգլը տըր : Գալպի թէճտիտ
էտէն Ռուհ վէ սէմատան գուլվէթ վէրէն
Ռուհ 'այնի ըուհ իսէ տէ , պու իքի ֆի'իլէր
իքի ֆարգլը շէյ տիր : Թէճտիտ ի գալպ
ըուհանի 'էօմրիւն սէպալվէթինտէ վագը'
օլուր . Ռուհ իւլ Գուտսըն տօլղունըուղունա
մալիք օլմագ իսէ ըուհանի 'էօմրիւն քէ-
մալ չաղընտա վագը' օլուր :

Պու 'աթիյէ քէզալիք , Ռուհ իւլ Գուտ-
սուն հէր միւ'մինին 'էօմրիւնտէ 'աշեստէ-
վիյէ հազըր օղնասընսան ֆարգլը պիր շէյ
տիր : Հէր միւ'մին Ռուհ իւլ Գուտսա մա-
լիք տիր : «Էկէր պիր քիմնէտէ Գրիստոսուն
Ռուհու եօգ իսէ , օլ քիմնէ Անըն տէյիլ
տիր» (Րօմ. 8. 9) : Թէվպէ էթտիյիմիզ

անտէ Ռուհ իւլ Գուտսու ալըրըզ : Ռուհանի
հայաթըն տէվլամ էտէպիլմէսի՝ Ռուհուն
պիզտէ հազըր օլմասընտան նէշէթ էտէր :
Վէ լաքին ճիւմլէ միւ'մինլէր Ռուհտան տօղ-
մուչլար իսէ տէ , ճիւմլէ միւ'մինլէր Ռուհ
իլէ տօլմամը տըրլար , վէ մուհագգագ
տըր քի ճիւմլէ միւ'մինլէր «եօգարտան
գուլվէթ իլէ» կիյտիրիլմէմիշ տիրէր : Նի-
շէլէրին 'էօմրիւ տօլղուն տէյիլ , թաշղըն
հիշ տէյիլ տիր : Պէօյլէլէր Ալլահըն արզու
էթտիյի հալա կէլէպիլմէլէրի իչիւն Ռուհ
իւլ Գուտսը եէնի պիր մա'նատա տախի
ալմալը տըրլար : Պէօյլէլէր Ալլահ իչիւն
տօղըու ըուհ իլէ իչէյէ պիլմէսին տէյու
Ռուհ իւլ Գուտս անլէրէ շիմտիյէտէք պիլ-
տիրլէրինտէն ֆարգլը պիր մա'նատա կէլ-
մէլի վէ անլէրին տէրունինտէ եէնի պիր
իշ եափմալը տըր :

Ռուհ իւլ Գուտսուն պու 'աթիյէսինի
ալմագ միւ'մինին թէճրիպէ ի ըուհանիյէ-
սինտէ խուսուսի պիր պիտայէթ նօգթասը
տըր , Պէնտէկոստէ թէճրիպէսի տիր : Իլք
Պէնտէկոստէ Առաքեալարըն 'էօմրիւնտէ
նէ մէվգը' թութար իսէ , Ռուհ իւլ Գուտս
իլէ տօլմագ տախի պու կիւն միւ'մինլէրին

'էօմրիւնտէ 'այնի մէվգը'ի թութար : Պու վագը'ա Րուհ իւլ Գուտսըն թախսիս ի նէֆա էթմիշ օլան միւմինին 'էօմրիւնտէ տօղղուն լուգ վէ գուլվէթ իլէ կիրմէսի տիր : Ալլահ իշիւն մուվաֆֆագ իշճի օլմագ իսթէր իսէք , Րուհ իւլ Գուտսա պու մա'նատա տախի մալիք օլմալը իզ :

Խըտմէթ 'էօմրիւնտէ մալիք օլմագ իւզրէ , Րուհ իւլ Գուտսու գապուլ էթմէրլին նէթիճէլէրի 'ագիմ տիր : Հէր շէյի թէպտիլ էտէր , խրիսթիյան խըտմէթիմիզ տէ ինգըլայ հասըլ էտէր :

1. Քրիստոս քարաժրնճան շէհասէք էքմէֆճէ եեմի պիր ճէսարէք վէրիւր :

Րուհ իւլ Գուտս իլէ տօղղղունմուզ թագաւիրտէ , «կէօրիւպ իշիթտիյիմիզ շէյլէրի սէօյլէմէմէյէ զայր ի միւզթէտիր» օլուրուզ ('Ամալ. 4. 20) : Երեմիա Ալլահըն քէնտինի տա'վէթ էթտիյի օլ էն շէթին խըտմէթէ միւսթա'իտ պուլունմագ իւզրէ , պու 'աթիյէյէ նա'իլ օլտուղունտա , Ալլահըն քէլամը անըն գալպինտէ եանար , վէ քէմիքլէրի իշինտէ գափանմըլ պիր աթէշ կիպի օլտու , թէհամմիւլ էթմէքտէն եօրուլտու , արթըգ էտէմէտի (Երեմ. 20. 9) :

Պետրոս պու 'աթիյէյէ նա'իլ օլտուղունտա , պիր խըտմէթքերար գըզըն հիճվինտէն տիթրէյէն քիմսէ Սանհետրին Մէճլիսինէ մուգալվէմէթ էթմէք ճէսարէթինէ սահիպ օլտու : Պօղոս պու 'աթիյէյէ նա'իլ օլտուղունտա , Ալլահըն 'ինայէթինին խտարէսին քէնտիսինէ հէվալէ օլունմուշ իտիլինի հիսս էտէրէք (Եփես. 3. 2) , «Պէն մէճպուրիյէթ ալթընտա իմ , պէլի , էկէր պէշարէթի վա'ղ էթմէզսէմ , վա' պանա» (1 Կորն. 9. 16) տէյիւ նիտա էթտի : Նիշէ խրիսթիյանլարըն միւհթաճ օլտուղու շէյ՝ հէման պու ճէսարէթ տիր : Պէլքի սէնին տախի իհթիյաճըն հէման պու տըր : Քրիստոս հագըրնտա շէհատէթ էթմէք իսթէրսին . էվտէ , թիճարէթ օտասընտա , տիւքքեանտա , ֆապրիգատա , չրմէնտըֆէրտէ , սօգագտա , հէր եէրտէ շէհատէթ էթմէք իսթէրսին , ամմա գօրգարսըն , ախէրլէրին հիճվ ու իսթիհզասընա հէտէֆ օլմագտան սագընըրսըն : Իմտի զիյատէ ճէսարէթէ մալիք օլմագ արզու էտէրսէ , է'յ տօսթըմ , չիմտի անա մալիք օլապիլիրսին : Սէնի Րուհու իլէ տօղղղումասընը Ալլահտան նիյազ էյլէ , վէ արթըգ հիշ պիր շէյ սէնի գօրգուտա :

մազ : 0 ղէման Ալլահըն քէլամընը ճէսա-
րէթ իլէ սէօյլէյէճէքսին (Ա' մալ. 4. 31) :

2. Քրիստոս հազգընտա շէհատէթ էթ-
մէք խուսուսունտա եէնի պիր հիփմէթ իհ-
սան էտէր :

Առաքեալարըն ճէսարէթի գատար տա-
խի անլէրին հիքմէթի տիգգաթա շայան
տըր : Անլէր քէլամը շէօյլէ սէօյլէտիլէր քի
կէրէք եէհուտիլէր վէ կէրէք եունանիլէր-
տէն պիր չօգ խալգ իմանա կէլտի (Ա' մալ.
14. 1) : Պու նէվ' հիքմէթէ նէ' գատար
միւհթամ իլ : Քրիստոսուն իշինի իհմալ էթ-
մէք նէ գատար մուղիրը իսէ , օլ իշի հիք-
մէթսիլ թարղտա իճրա էթմէք հէման օլ
գատար մուղիրը տիր : Բուհանի իշ 'աղիմ'
ֆէհմ' թալէպ էտէր : Ատէմլէր արասընտա
մէլէքիւթ Ուլլահը պինա էթմէք էմրինտէն
նազիք եա շէթին իշ եօգ տըր : Բուհանիճէ
պիգայտ վէ մէյուս օլանը թահրիք էթմէք ,
մա'նէվիճէ զայ' օլմուշ օլանը արայըպ պուլ-
մագ , սափմըշ օլանը կէրի ճէլպ էթմէք ,
պայըմըշ օլանը իհեա էթմէք , շաշմըշ օլանը
իրշատ էթմէք , միւքէտտէր օլանը թէսլիյէ
էթմէք . մէյուս պիր սէտա իլէ «Պու շէյլէրէ
քիմ' միւսթա'իտ տիր» (2 Կորն. 2. 15) տէյիւ

նիտա էթմէ : «Իսթի'տատըմըզ Ալլահտան
տըր» (2 Կորն. 3. 5) : «Ալլահ սիղէ հէր
'ինայէթի արթըրմաղա գատիր տիր , թա
քի հէր վագթտա հէր շէյտէ թամմ' քի-
ֆայէթինիլ օլուպ' հէր խայր 'ամէլտէ ար-
թասընըզ» : (2 Կորն. 9. 8) Ալլահըն սանա
պույուրտուղու հէր շէյի Ալլահըն գուվ-
վէթի իլէ եափա պիլիրսին : Թէքրար տէ-
րիմ' , Խրիսթիյան իշինի սէն քէնաի գուվ-
վէթին իլէ իշլէմէքտէն իսէ հիշ իշլէմէ :
Ալլահըն Բուհու իլէ տօլմագ կէրէք սին :
Լաքին պու' ուղուն վագըթ պէքլէմէյէ
մէճպուր օլաճագսըն տէմէք տէյիլ տիր :
Ալլահ սէնի բուհու իլէ շիմտի տօլտուրմա-
ղա իսթէքլի տիր :

3. Քրիստոս հազգընտա շէհատէթ էթ-
մէք էմրինտէ եէնի պիր ճաշիպլիփ իհ-
սան էտէր :

Ատէմ' պու 'աթիյէյէ նա'իլ օլտուղուն-
տա ախէրլէրին տիգգաթընը ճէլպ էթմէք
գուվվէթինէ մալիք օլուր : Պու հալ Առա-
քեալարըն 'էօմրինտէ վէ վա'ղընտա դա-
յէթ աշիքեար տըր : Անլէր չօգլար թա-
րաֆընտան սէվիլէն (Ժողովրդական) քիմնէ-
լէր տէյիլ իտի . իհթիմալէն տիւնեատա

էն զիյառէ նէֆրէթ էտիլէն քիմսէլէր իտիլէր : Վէ լաքին , ատէմէր անլէրի սէվսին եա իքրահ էթսին , անլէր Քրիստոս հազգընտա սէօյլէտիքլէրինտէ տիւնեա գուլազ վէրիւր իտի : Անլէրին միւսթէմի'ունու ազ օլսուն չօգ օլսուն , տա'իմա տիգգաթլէ տինլէյէն նէվ'տէն իտի : Մախֆի միւսահէպէթլէրինտէ տախի 'այնի հալ միւշահէտէ օլունուր իտի : Լիտիյանըն քէյֆիյէթի իսպաթ էտիյօր քի Քէլամ Ուլլահ Րուհուն գուլվէթիյլէ սէօյլէնիլտիյի թագտիրտէ տիգգաթլ ճէլպ էտէր , վէ գալպէ իչլէր (Ա'մալ . 16. 4) : Էլեէվմ հալ եինէ պէօյլէ տիր : Էկէր Րուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու քիմսէլէր օլուր իտէք , կէրէք Վէսլի , Հուիթֆիլտ , Ֆիննի վէ Սիբրճըն միսիլլու 'ազիմ իզտիհամլարա սէօյլէսէք , կէրէք սաքին քէօյլէրտէ քիւչիւք ճէմիյէթլէրտէ սէօյլէսէք , կէրէք Ֆէրալլէրէ սէօյլէսէք , քէլամլարըմըզ ատէմէրին տիգգաթլընը ճէլպ վէ զապթ էտէն պիր գուլվէթէ մալիք օլաճազ տըր :

4. Քրիստոս հազգընտա շէհատէթ էթմէք իչինտէ եենի պիր գուլվէթ իհսան էտէր : Րուհուն գուլվէթիյլէ սէօյլէնիլէն քէ-

լամլար՝ ատէմէրի հէմ տինլէտիր հէմ տիւշիւնտիւրիւր : Րուհանի շէյլէրին սըհհէթ վէ էհէմիլյէթինի տէրք էթմէյէ ատէմէրի թէշլիգ էտէր : Պու գուլվէթլէ սէօյլէնիլէն քէլամլարը տինլէյէն քիմսէլէրէ Ալլահ , կիւնահ էօիւմ , վէ սօն հիւքմ սահիհլիք օլուր : Գուլվէթլէ վա'ղ էտիլէն քէլամլար սըրֆ պէլազաթ ը քէլամաան թէֆրիգ էտէն խուսուս պու տըր : Խաթիպլին քէլամլարը գուլաղա տօգունուր , զիհնի ույանտըրըր , խալալը խօյանտըրըր , հիստիյաթը թէշլիգ էտէր , սօնրա զա'իլ օլուր վէ ունուտուլուր . ամմա Րուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլան վա'ըզըն քէլամլարը գալպէ իչլէր վէ օրատա եափըչըր գալըր : Խրիսթիյան իշճիլէր մապէյնինտէ օլան ֆարգ հէման պու նօգթատա տըր : Իքի վա'ղ 'այնի կիւնտէ իրատ էտիլիւր : Ինսան մի'յարը իլէ էօլիւլտիւքտէ եէքտիկէրինէ միւշապլիհ տիր : Թա'լիմաթ ճիհէթի իլէ , լիսան ճիհէթի իլէ , ուսուլ ը իֆատէ ճիհէթիլլէ 'այնէն պիր տիր . ճէմա'աթ տախի 'այնի ճէմա'աթ : Եինէ տէ պու իքի վա'ըզն պիրինտէն հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմազ իքէն , տիկէրի ատէմէրի ույանտըրըր վէ Քրիստոսա կէ-

թիրիր : Իքի Կիրակի Մէքթէպի տէրահին ալալըմ : Մատտէ, մահալ, սընֆ 'այնէն պիր . վէ լաքին պիրինճիսի տէրս սա'աթը պիթէր պիթմէզ ունուտուր, իքինճիսի իսէ կէնճ ֆիրքէր իւզէրինէ հիշ սիրինմէյէն թէ'սիրաթ հաքք էտէր : Եախստ, իքի զի-յարէթ էտիլիր . հէր իքիսինտէտէ Յիսուս հազգընտա քէլամ, կէրմիյէթլի քէլամլար սէօյլէնիր : Լաքին պիրինտէն հիշ խայր չըզմազ, տիկերի վասիթասըյէ պիր ճան էօլիւմտէն խէլաս օլուր : 'Աճէպա ֆարգ նէրէտէ տիր : Շուրատա տըր : Պիրինտէ իշճի Բուհ իւլ Գուտս իլէ տօլմուշ օլուպ, Անըն գուվլէթիյէ իշլէյօր . տիկերինտէ իսէ պէօյլէ տէյիլ տիր :

Իմտի, էյ սէփիլիլիւ տօսթում, էկէր Մուգատտէս 'էօմրէ մէյլէտար 'էօմր զամմ էթմէք իսթէր իսէն, էկէր թախսիս ի'նէֆս վէ իմանըն սանա վէրտիյի տօլլուն հայաթըն՝ թաչգըն հայաթ օլմասընը արզու էտէր իսէն, Բուլ իւլ Գուտս իլէ տօլմալըսըն :

'Ամէլի պիր սիւ'ալա ճէվապ վէրէրէք մէ'էլէյի խիթամա էրտիրմէք իսթէրիզ, եա'նի Բուհ իւլ Գուտսուն պու տօլլունընու մալիք օլմանըն թարիգի նէ՞ տիր :

Ճիւմէլ րուհանի մէվհիպէլէր միսիլլու Բուհ իւլ Գուտսըն տօլլունընու տախի պա'զը մու'այյէն շարթլարա մէրպուլթ տըր . վէ նիշէ խրիսթիյանլարըն պու ինայէթէ մալիք օլմամասընըն պիրինճիք սէպէպի մէզքիւր շարթլարը իթմամ էթմէմիշ օլմալարլ տըր :

1. Պիրինճի շարթ՝ իքա'աք րուհու տըր :

Առաքեալարըն իսպար էթտիյի վէճհ իւզրէ, Ալլահ Բուհ իւլ Գուտսու քէնտինէ իթմաթ էտէնլէրէ վէրիր : (Ա'մալ. Յ. 32) Ալլահ՝ պիզ քէնտի իրատէթիմիզի իճրա էտէլիմ տէյու պիզի իլահի գուվլէթլէ հիշ ասլա կիյինտիրմէզ : Իլահի գուվլէթ տա'իմա իլահի մագսէտին ճիհէթինտէ հարաքէթ էտէր : Պու գուվլէթէ մալիք օլմանըն սըրրը՝ իլահի իրատէթին խաթթը իւզէրինտէ պուլունմազ տըր : Իմտի թախսիս ի'նէֆսիմիզ միւքէմմէլ օլմատըգճա, իրատէթիմիզ Ալլահա թէսլիմ էտիլմէտիքճէ, Յիսուս գալսլէրիմիզտէ Բապպ սըֆէթիյէ թէթվիճ օլունմատըգճա, Բուհ իւլ Գուտսըն տօլլունընու թալէպ էտմէյիզ վէ անը գապուլ էտմէյիզ :

2. Իքինճի շարթ՝ Ալլահի իզգէթլէմէֆ աղոռա սըր :

Պու՛ աթիյէյէ թալիպ օլմագտա նիչէ-
լէրին արզուսու՝ աթիյէ իլէ պիրլիքտէ գուլ-
վէթէ, մուվաֆֆագիյէթէ, շէօհրէթէ նա՛իլ
օլմագլըգ տըր : Ղարիպ տէյիլ տիր .քի
պէօյլէլէր պօշա չըգարլար, նա՛իլ օլա-
մաղլար : Բուհ իւլ Գուտա պիզի թաղիլ
էթմէք իսթէմէզ : Անըն՝ ազիմ իչի Գրիս-
տոսու թաղիլ էթմէք տիր : Պինա՛էն՝ ալէյհ
Ալլահ պիզիմ՝ Էօմրիւմիւղտէ էվիլէլ օլմա-
տըգճա, պիլ քիւլլիյէն Անա թէպիմ օլ-
մատըգճա, նէֆատէն պիւս պիւթին խալի
պուլունմատըգճա, Բուհ իլէ տօլմամըլ միւմ-
քին տէյիլ տիր :

3. Իւչիւնճիւ շարթ՝ ինթիյաճըմըլա
կէօրէ Անը անպէան քաշէպ էքնէլէ գա-
նի՝ օլմագ սր :

Մուգատտէս Էօմր Եաշամագլըգ գուլ-
վէթինէ մալիք օլմանըն շարթը՝ Բապպ Յի-
սուսա՝ ալէտտէվամ իմանլէ մէրպուլթ օլմագ
օլտուղու միսիլու, խըտմէթ էթմէք գուլ-
վէթինէ մալիք օլմանըն շարթը տախի
տախիմ Բուհ իւլ Գուտա մէրպուլթ գալ-
մագլըգ տըր : Ալլահ հէր իսթէտիլիմիլ
զէման վէ մահալտէ գուլլանալըմ տէյու
պիր գուլվէթ մախզէնի վէրմէք իսթէմէզ :

Հէր .քիմ .քի Բապպըն իչինի իճրա էթմէք
իւզրէ, Բապպըն գուլվէթինի թաղէ թաղէ
արմագլըլա ըաղի իսէ, օլ .քիմնէ Բուհուն
գուլվէթի իլէ իչէմէք նէ օլտուղունու ան-
լար :

Իշպու շարթլարը իթմամ էթմէք՝ պին-
լէրճէ խրիսթիյանլարըն՝ Էօմրիւնիւ Էսասէն
թաղէիր Էտէճէք տիր : Էկէր սէնին՝ Էօմ-
րիւնտէ պու շարթլար իթմամ օլունմուշ
իսէ, Բու իւլ Գուտա իլէ տօլմագ հէր միւ-
մինին միւպարէք իմթիյազը օլտուղունու
խաթրընա կէթիր, վէ պու գուլվէթլէ Ալ-
ահ իչիւն իչէ : Էլպէթթէ Ալլահ գատիրի
մուլթագ օլմաը հասէպիլլէ, իչիմիզին միգ-
տարընը, տախիլէսինի վէ նէվինի թաթին
էթմէք Քէնաինին իչիտիր : Պիզիմ իչիմիլ
իսէ, Բապպըմըլըն պիզէ կէօսթէրէճէյի իչի
իճրա էթմէք տիր : Ալլահըն պիզի տալլէթ
էթտիյի իչի իճրա էթմէք իւզրէ, Բուհ իւլ
Գուտա իլէ տօլմագ իմթիյազընա մալիք իլ :
Բուհ իւլ Գուտսուն տօլղունըլը անճագ պա-
զը .քիմնէլէրէ թագտիմ էտիլէն պիր պէ-
րէրէթ տէյիլ տիր : Ալլահ պիր քէսէ հա-
յաթ վէրտիլի թագտիրտէ, անըն տօլղուն
հայաթ, թաշըն հայաթ օլմաընը արզու

էտէր : Պայրամըն . ո՞ն վէ պէօյլը կիւ-
նիւնտէ՝ Յիսուս տուրուպ նիտա էտէրէք
տէտի , «էկէր պիր քիմիէ սուսամըլ իսէ
պանա կէլիպ իշին : Հէր քիմ քի պանա
իման էտէրսէ , պաթնրնտան տիրի սու ըր-
մագըլարը ճէրեան էտէճէք տիր : Պունը տա-
խի Բէնտինէ իման էտէնլէրին ալաճագ-
լարը Բունըն հագգընտա սէօյլէտի» (Յովհ.
7. 37-39) : Իմտի Խէլապքեարըն մէրամը
ճիւմլէ միւմինլէրին Բուն իւլ Գուսս իլէ
տօլմալարը տըր :

Փագաթ օլապիլիր քի , «էօյլէ իսէ , եա
նիշին պէն Բուն իւլ Գուսս իլէ տօլու տէ-
յիլ իմ» տէյու սիւալ էտէրսին : Պէլքի
սէպէպ պու շարթլարը իթմամ էթմէտի-
յին տիր : Պէլքի իթա'աթսը վէ նէֆսիէ-
րէսթ պիր՝ էօմր եաշայօրսուն : Պէլքի Բուն
իւլ Գուսս իլէ տօլմագ իշին հիշ տու'ա
էթմէմիշին : Պէլքի Բունա միւնթաճ օլ-
տուղունու հիշ հիսա էթմէմիշին , եախօտ
պու 'աթիյէ սէնին իշին օլմատըղը զան-
նընտա պուլունմուշսուն : Է՛յ սէվկիւլիւ
տօսթում , պու պէրէքէթի ալմաղա խա-
հիշին վար իսէ , թալէպ էյլէ վէ ալաճագ-
սըն : Սէմալի Փէսէրիմիզին պիզէ էն զի-

յատէ վէրմէք արգու էթտիյի պէրէքէթ
Բուն իւլ Գուսս տուր : «Սիլ քէօթիւ օլ-
տուղունու հալտէ , էվլատընըղա էյի 'ա-
թիյէ վէրմէյի պիլիրսէնիլ , Սէմալի Փէտէր
քէնտինտէն տիլէյէնլէրէ նէ գա'տար զի-
յատէ Բուն իւլ Գուսսը վէրէճէք տիր» (Զուկ.
11. 13) : Շիմտի Բուն իւլ Գուսսու թալէպ
էյլէ . շիմտի Անը ալմագ իւղրէ իման էյ-
լէ . գըյամ էթմիշ օլան Բապըն էլինտէն
Անը գապուլ էյլէ : Ալլահըն սէնին իշին
թէհիյէ էթտիյի 'էօմրէ վէ իշէ Բուն իւլ
Գուսսուն գուվլէթի իլէ վէ մէսրուր գալպ
իլէ տախիլ օլ , վէ տօլուն 'էօմրիւն՝ ճօշուն
'էօմրէ թէհալվիւլ էթմիշ օլտուղունու
կէօրէճէքսին , վէ սէնտէն , 'աճիլ վէ լի-
յագաթսըղ օլան ճանընտան , պէրէքէթ
ըրմագլարը ճէրէեան էտէճէք վէ թէմաս
էթտիյին քիմիէլէրի միւպարէք գըլաճագ
տըր :

Իմտի , է՛յ օգույան տօսթում , խօշճա
գալ , իշթէ գուսսիյէթ թարիզինի սանա
թարիֆ էթտիմ : Հէր գուսսիյէթին մէն-
պսը Ալլահ օլմաղլէ , հէր գուսսիյէթին
օրըրը տախի Ալլահա իման իլէ մէրպութ
օլմագ վէ Անըն իլէ միւշարէքէթտէ օլմագ

տըր : Գոևտտուև օլան Ջաթ քէնտիտի պիզ-
տէ հէր գուտտիյէթին եէք մէնպաը տըր :
Քէնտիմիլի թանըմագլըղըն վէ անտէն նէշ-
'էթ էտէն թէվազու'ըն սըրրը Ալլահ թա-
րաֆընտան մու'այէնէ օրումագ տըր : Թէ-
հարէթին սըրրը Ալլահըն պիլի թաթհիր
էթմէսի տիր : Գուտտիյէթտէ պագի գալմա-
նըն սըրրը՝ Ալլահըն պիլի հըֆզ էթմէսի տիր :
Տօլղուն 'էօմրին սըրրը՝ Ալլահ իլէ եիւրիւ-
մէք տիր : Ճօշկուն 'էօմրին սըրրը՝ Ալլահըն
Բուհու իլէ տօլմագլըղ տըր :

Թարիլի մուգատտէս պու տուր : Անտէ
եիւրիւմէյի Ալլահ պիլի իհսան էթսին :
Գօլայ թարիլ , էմին թարիլ , վէ նիհայէթ
ճէլալէ կէօթիւրէն թարիլ :

«Վէ օրատա ճատտէ վէ թարիլ օլաճագ ,
Վէ անտ թարիլի մուգատտէստէնիլէճէք .
Անտէն նափար օլան կէշմէյէճէք ,
Անճագ անէր իչիւն օլաճագ .

Օ եօլտա եիւրիւյէն ճահիլլէր պիլէ եօ-
լու շաշրմայաճագլար :

Օրատա արսլան օլմայաճագ ,

Վէ անըն իւզէրինէ երրթըճը հայվան
չըգմայաճագ ,

Վէ օրատա պուլունմայաճագ տըր .

Անճագ ֆիտիյէ իլէ խէլաս պուլանլար
օրատա եիւրիւյէճէքլէր :

Վէ Բապպըն խէլաս էյլէտիյի քիմնէլէր
րիճ'աթ էսիպ ,

Թէրէննիւմլէ Սիօնա կէլէճէքլէր ,

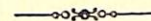
Վէ պաշարընտա մէսէրրէթ ի էպէտիյէ
օլաճագ .

Անլէր շատմանի վէ մէսէրրէթէ նա'իլ
օլաճագլար ,

Վէ քէտէր վէ ահուզարի տէֆ' օլա-
ճագ տըր : » (Եսայ. 33. 8-10) :

ԽԻՓԱՄ

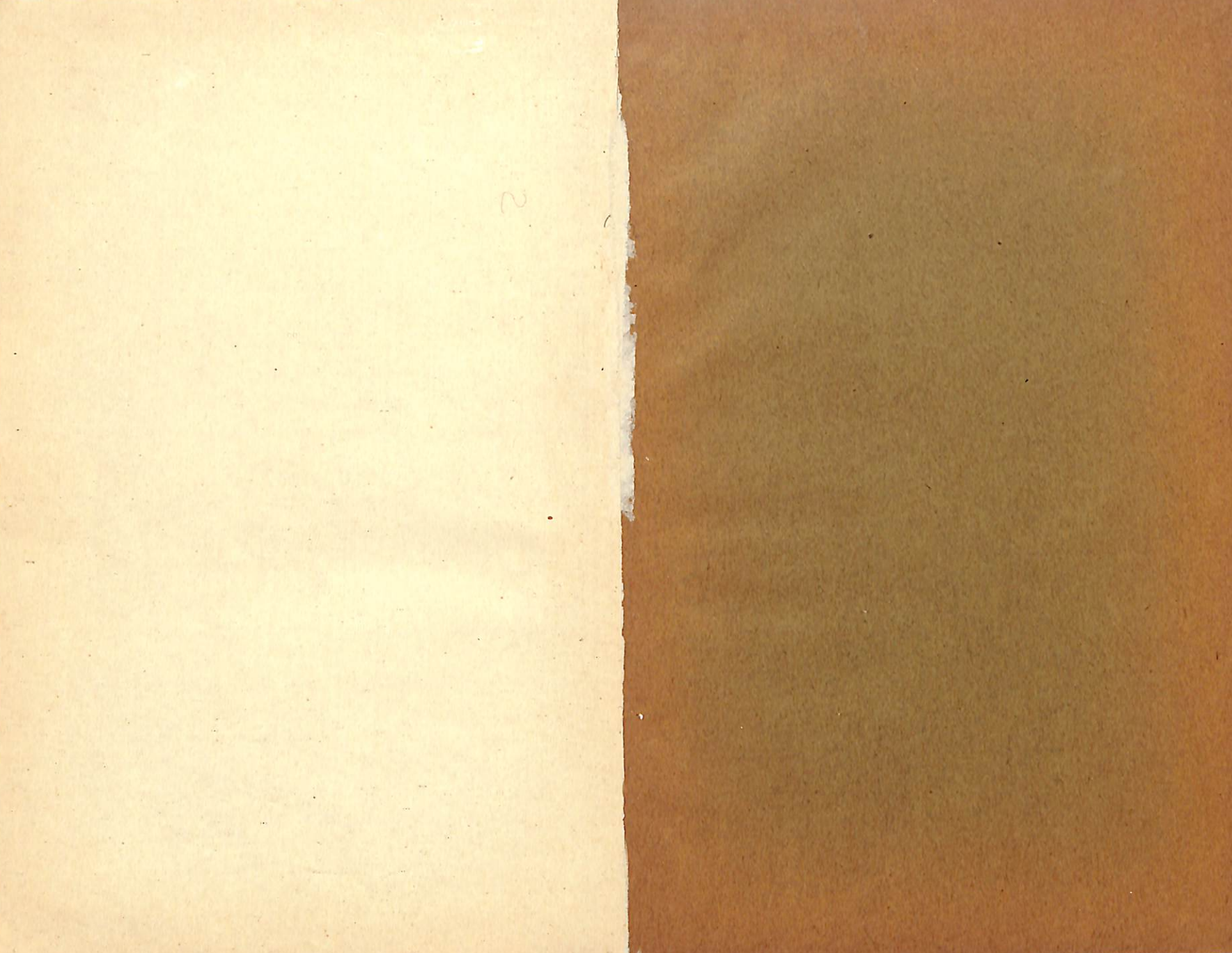
ՖԻԶՐԻՍԹ

	Տիպանէ	5
	«Մուգատտէմէ	7
ՊԱՊ 1.	Ֆարդ էտիլէն իյուսուսաթ . .	15
» 2.	Մաղիտէ Մուգատտէս 'Էօմրտէ Մուլաֆֆադիյէթսիզլիյին սէ- պէպի	25
» 3.	Թէհարէթին Սըրրը	41
» 4.	Տէվամ էթմէնին Սըրրը	54
» 5.	Ղանի Հայաթ	75
» 6.	Ճօշղուն Հայաթ	95

6
7
12
13
14
15
16
17
18
19
20

880

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0479072

